

T 9512

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ.

DLE ORIGINALŮ,

JEŽ NACHÁZEJÍ SE VE VLASTENECKÉM MUSEU V OLOMOUCI, NA KÁMEN KRESLILA A VYDALA

BERTA SOJKOVÁ.

Blaze národu, jenž sebevědomí a sílu z dob dávné slávy své vážiti může. Jest pak důstojno národa toho a jeho povinností, co krásného, dobrého a pravdivého z doby té zbylo, aby dále pěstoval a zdokonaloval.

I náš českoslovanský národ smí se slavnou minulostí honositi, i není tedy divu a jest to i přirozeným postupem probuzení národa, že sbírá vše, co z dob těch se zachovalo. Nejpřednější buditelé naši sbírali ku př. písně národní a přináležejí jim dík celého národa proto, poněvadž na základě písní těch umožněno skladatelům našim vzdělávati hudbu vpravdě národní a národ uhájiti před výčitkou, jako by i tuto stránku kultury přijímal od sousedů a se cizím peřím zdobil.

Jiný rovněž důležitý zbytek kultury vlastní a zároveň doklad slávy jest naše národní ornamentika, hlavně ve vyšívání lidovém se obrážející.

Domáciho umění tohoto do nedávna nedbáváno a málokdo přikládal mu ceny a váhy po zásluze; vždyt i zádruga byla přišla u nás v zapomenutí, tato pěstitelka všeho, co tak krásno, dobro a pravdou jest jako píseň a vyšívání národní.

Zásluhou spolku vlasteneckého musejního v Olomouci, jehožto zakladatelem a duší byl zvěcnělý prof. Jan Havelka a dotud jest věhlasný archeolog náš Dr. Wankel, dočkalo se i toto odvětví kultury naší žádoucího vzkříšení. Na základě bohatých zkušeností jali se tito mužové, jsouce podporováni zem. i říšským poslancem důst. p. Ign. Wurmem, sbírali staré ruční práce žen moravských.

Když pak s úsilím tímto spojila se znalost a vybroušený krasocit některých dam v Olomouci, v jichžto čele se postavily paní Eliška Wanklová a Vlasta Havelková, bylo možno zaříditi v r. 1885. velkolepou výstavu výšivek a krajek moravských v Olomouci a obeslati později také výstavu vídeňskou. Na obou výstavách vzbudily ruční práce našich moravských žen a dcer obdiv znalcův i pochvalu vysoké vlády.

Jelikož každému do Olomuckého Musea přijíti nelze, aby na vlastní oči skvosty ty naše obádal, ale žádoucnou jest, aby vyšívání národní znova u nás pěstováno bylo, a sice v původní velebě a ryzosti své, odhodlala jsem se vzorky tyto vydati a takto k tomu přispěti, aby šat, oděv a prádlo žen i dívek našich opětně zastkvívalo krásou národního vyšívání.

Zajisté i našim malřfům bude lze mnohé ze sbírky té čerpati.

Sbírku tuto vydala jsem také z přičiny, aby se zamezilo stálému tomu vydávání našich prací za cizí. Cestující ze všech končin navštěvují kraje naše a skupují staré a krásné výšivky lidu našeho, by je pak veřejnosti podali, vyhýbajíce se přiznati, že vzorce tyto od žen národů slovanských pocházejí. Nechci zkoumati, zda úmysl neb opomenutí v tom spočívá, zda národní neb obchodní prospěch hlavním toho činitelem.

Nalezla jsem v časopisech modních mnohé vzorky vyšívání našeho mezi vyšíváním cizím.

Způsobem tím obohacují se jiní na útraty naše.

Vzory tyto jsou prací žen slovanských na Moravě bydlících, bez ohledu, zda původu hanáckého slováckého neb valašského, anť pro příbuznost svou přesné jich oddělení době pozdější teprv ponecháno býti musí.

V B137
B 23

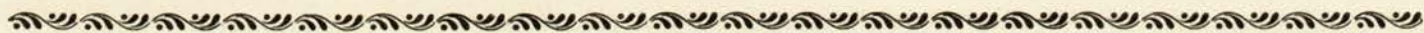
Inv. č. 1406/1000
866

Vzaty jsou z různého při obřadech církevních i rodinných užívaného prádla a přístrojů, jako: oltářních pokrývek, boudnic, úvodnic, šátků, ručníků, rukávců a jiných, a dají se opět buď v celku neb jednotlivě upotřebiti na vše, co vyšíváním zdobeno býti může, jako na límce, obruby šatů a rukávů, kabátce, prádlo ložní a stolní a t. d. Ve sbírce této ponechala jsem barvy, jak na původních předmětech se nalézají, mohou se však dle potřeby vlastního vkusu změnit.

Steh ponejvíce jest křížový a lze jej hedbávím, vlněnou nebo bavlněnou nití přes stramín (kanavu) na každou látku, hedbáví neb plátno přenést. Část jest též stehováním (Holbein), jež vyniká tím, že jest na obou stranách stejné, což zajisté každá v ručních pracích obeznaná žena ihned pozná, a dají se všudy různé ty hvězdy (*), sekáče (◁▷), cestičky vlnité (~~~~) a přímé (~~~~), pak květy s točinky (◁▷) atd. velmi dobře upotřebiti.

Vzory pro steh křížkový (tab. 13., 14., 15. a 16.) jsou původu slováckého; vzory pro steh plochý (tab. 18., 19., 20. a 21.) původu hanáckého a vzory (tab. 17. a 22.) původu slováckého. Barvy ponechala jsem, jak na originálech se nalézají.

Berta Sojková.

Poznámky.

Tabulka čís. 22. naznačuje nám různé stehy. Steh plochý, zadrhovací čili smyčkový a stehování (Holbein) nepotřebují bližšího vysvětlení, lze je zcela dobře dle výkresu zhotoviti.

Ve vzoru I. písmena *A* znázorňuje stehy na moravském Slovácku „v ý ř e z e m“ se nazývající a následovně se pracující:

Jest nutno užití nití čísla sudého a sice v našem vzoru čtyry nitě.

Vypíchneme v bodu 1. a vedeme nit vrchem k bodu 2., spodem šikmo k 3., vrchem k 4., spodem šikmo k 2., vrchem zpět k 4., spodem k 3., vrchem šikmo k 1., spodem zpět ke 3., vrchem k 2., spodem zpět k 3. — a nyní pícháme kolmým směrem přes čtyry nitě a tím zase začínáme a dále pokračujeme, nit vždy dobře utahující, aby steh nebyl volný.

Křížky, jak na výkresu se spatřuje, řadí se k sobě směrem šikmým; křížek je stojatý a vždy se tří stran obšitý, čímž ve spojení s vedlejšími řadami na dvou stranách dvakrát jest obtočen, a tím jen malounko dírkovaným se stává.

Naznačila jsem na tabulce obrazec *A* modře, aby stehy byly znatelnější.

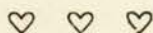
Písmena 2. *B* naznačuje nám stehy, jež na moravském Slovácku „opletačkou“ zovou a takto se pracují:

Vyšijeme prostor, který se opletačkou vyplniti má, kolmými stehy přes dvě nitě, ovšem musí být stejně vzdáleny do výšky i do šířky, jak to obrazec 2. *B* naznačuje. Máme-li prostor kolmými stehy již vyplněný, pak je zcela jednoduše opletáme a sice zachytíme pouze vrchní kolmý steh a položíme vždy první vodorovný steh dolů a druhý nahoru; je-li první řada dokončena, započneme druhou, a sice leží-li v první řadě první vodorovný steh nahoře, klademe v druhé první steh dolů, tak, aby byly vždy dva vodorovné stehy vedle sebe, jak obrazec 2. *B* zřetelně naznačuje.

Oplétání se koná vždy od levé ruky k pravé.

„Valný řetízek“ obrazec 3. *C* tvoří se následovně:

Vypíchneme v bodu 1. a vedeme nit šikmo přes dvě nitě k bodu 2., tak, abychom měly půl křížku, z něhož spodem vodorovně k bodu 3., vrchem šikmo přes čtyry nitě k bodu 4. a pak opět první krátký steh 1—2 položíme přes dlouhý, spodem vodorovně k bodu 1. a opět dlouhý přes čtyry nitě, a takto pracujeme vždy střídavě půl křížek krátký a druhý dlouhý.

MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.

COPIÉS SUR LES OUVRAGES ORIGINAUX,
DÉPOSÉS AU MUSÉE PATRIOTIQUE D'OLOMÚC ET PUBLIÉS PAR

BERTA SOJKOVÁ.

Heureux le peuple qui possède un glorieux passé où il peut puiser sa force et la confiance en son avenir. Son devoir et son honneur exigent de conserver et de perfectionner tout ce que ses ancêtres lui ont légué de beau, de bon et de vrai.

Notre peuple tchéco-slave peut se glorifier d'un tel passé. Il est donc naturel, c'est la conséquence du progrès de sa civilisation qu'il collectionne tout ce qui s'est conservé de ces temps-là. Quand — pour nous servir d'un exemple — les savants qui ont le plus contribué à la résurrection de notre nation, se mirent à recueillir les chants populaires, ils ont bien mérité de leur pays, puisque sur la base de ces chants nos compositeurs ont pu fonder une musique vraiment nationale et nous préserver ainsi du reproche de n'avoir, dans cette branche de la culture intellectuelle, qu'imité nos voisins et de nous être parés des plumes d'autrui.

Un autre legs non moins important de notre ancienne civilisation, preuve incontestable d'un glorieux passé, c'est l'art ornemental se manifestant dans les broderies populaires.

Si naguère encore on dédaignait ces produits artistiques du sol natal, si peu de personnes en admettaient la valeur et l'importance, c'est qu'on a oublié ou qu'on ne comprenait plus la zadruga, bienfaisante association patriarcale, où florissait tout ce qui élève l'âme et le cœur, tout ce qui est beau, bon et vrai, entre autres la chanson et la broderie.

La société du musée patriotique d'Olomúc, fondée par feu M. le professeur **Jean Havelka**, et par l'éminent archéologue M. le docteur **Henri Wankel**, a le mérite d'avoir dirigé l'attention sur ces restes de notre ancienne civilisation. Munis de profondes connaissances et secondés par M. l'abbé **J. Wurm**, député à la diète, ces deux patriotes se sont mis à la recherche de vieux ouvrages à l'aiguille moraves.

Quand ensuite plusieurs dames d'Olomúc, présidées par Mesdames **E. Wankel** et **V. Havelka**, prêtèrent l'appui de leur expérience et de leur bon goût, on put, en 1885, arranger une exposition de broderies, dentelles etc. moraves à Olomúc et prendre part plus tard à celle de Vienne. A ces deux expositions les ouvrages de nos femmes et filles moraves ont éveillé l'admiration des experts et mérité les éloges des délégués du gouvernement.

Puisque tout le monde ne peut pas visiter notre musée pour en examiner la riche et précieuse collection d'anciennes broderies, et qu'il est pourtant désirable que cet art populaire soit connu et cultivé chez nous dans toute sa beauté et pureté de style originales, je me suis décidée, à publier ce choix de dessins et à contribuer ainsi à propager parmi nos dames l'intérêt pour ces beaux ornements de leur toilette.

Je ne doute point que nos peintres ne trouvent aussi occasion d'en profiter.

Le présent recueil a été arrangé aussi dans le but de mettre fin au système de plagiat au profit des motifs de broderies étrangers. De toutes parts les commis-voyageurs viennent chez nous acheter les belles anciennes broderies pour les livrer au marché public, sans avouer que ces dessins ont été inventés par la femme slave. Je ne veux pas approfondir si cette omission n'est pas une suppression, faite soit par ruse de métier, soit dans l'intérêt national.

J'ai trouvé dans les journaux de modes bien des motifs slaves parmi ceux attribués à d'autres peuples. C'est ainsi que les étrangers s'enrichissent à nos dépens.

Ces modèles-ci sont copiés sur les originaux des femmes moraves de tribu hanaque, valaque ou slovaque; leur analogie et ressemblance est parfois si grande qu'un stricte classement par tribu doit être réservé à l'avenir.

Ils sont appliqués à différentes pièces de lingerie et de vêtements destinées soit pour l'église soit pour la maison, comme draps d'autel, draps baptismaux, rideaux de lit d'accouchée, mouchoirs, serviettes, manches etc. On peut s'en servir soit en entier soit en partie pour tout ce qu'on aime à embellir de broderies, tel que cols, bordures de jupe, de manche et de corsage, linge de table et de lit. J'ai laissé à chaque dessin les couleurs de l'original; il va sans dire qu'on peut les changer à son propre goût.

La plupart en sont exécutés au point de croix avec fil, soie, laine ou coton, sur canevas, soie ou toile. Un petit nombre en est fait au point de traits. Toute dame quelque peu experte en ce genre d'ouvrage sait que le point de traits est à double face et qu'il permet d'utiliser facilement les différents motifs en forme d'étoile (*), d'antennes (◊◊), les lignes ondulées (~~~~) et brisées (~~~~, <~~~~>).

Les 110 dessins réunis dans ce recueil offrent sans doute un choix de broderies assez complet.

Les modèles au point de croix (tab. 13, 14, 15 et 16) sont d'origine slovaque, ceux au point de traits (18, 19, 20 et 21) hanaques, les modèles enfin des tab. 17 et 22 slovaques; les couleurs sont identiques aux originaux.

Berta Sojková.

Remarques.

La feuille 22 montre différentes espèces de points. Les points plats ou unis, les points festonnés et ceux de traits n'ont pas besoin d'explication, la figure en rendant clairement le mode de travail.

Dans le modèle I, la lettre 1 *A* fait voir le point que les Slovaques de Moravie dénomment point coupé et qu'ils pratiquent comme suit:

Prendre des fils en nombre pair; dans notre dessin il y en a quatre.

Faire sortir l'aiguille dans 1, la passer par en haut dans 2, faire ressortir par en bas dans 3, passer par en haut dans 4, par en bas et de biais dans 2, ramener par en haut dans 4, par en bas dans 3, par en haut et de biais dans 1, ramener par en bas dans 3, par en haut dans 2, ramener enfin par en bas dans 3. — Pour ajouter le nouveau point, on saute verticalement quatre fils, et l'on recommence. Le brin doit être bien tendu afin que les points soient bien serrés.

Comme on le voit, les croix se suivent en biais, elles sont fixées de trois côtés, de manière qu'avec le rang suivant, elles présentent deux faces à deux fils, ce qui les rend un peu ajourées.

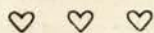
Le dessin *A* est exécuté en bleu pour faire mieux ressortir les points.

Les lettres 2 *B* font voir un point que les Slovaques de Moravie appellent point treillissé (ou point de tulle double) et qu'ils exécutent comme suit:

On brode d'abord verticalement l'espace qui doit contenir ce point treillissé, à points unis (plats), également espacés par deux fils, ainsi que le montre le brin jaune de 2 *B*. Cela fait, on tresse simplement un nouveau brin dans ces points unis, en alternant leur bout supérieur avec le bout inférieur dans le sens horizontal. Le premier rang fini, on commence le second en joignant et en espaçant les points tissés en forme de treillis, ainsi que le montre le brin bleu de la fig. 2 *B*. Ce tissage se fait de gauche à droite.

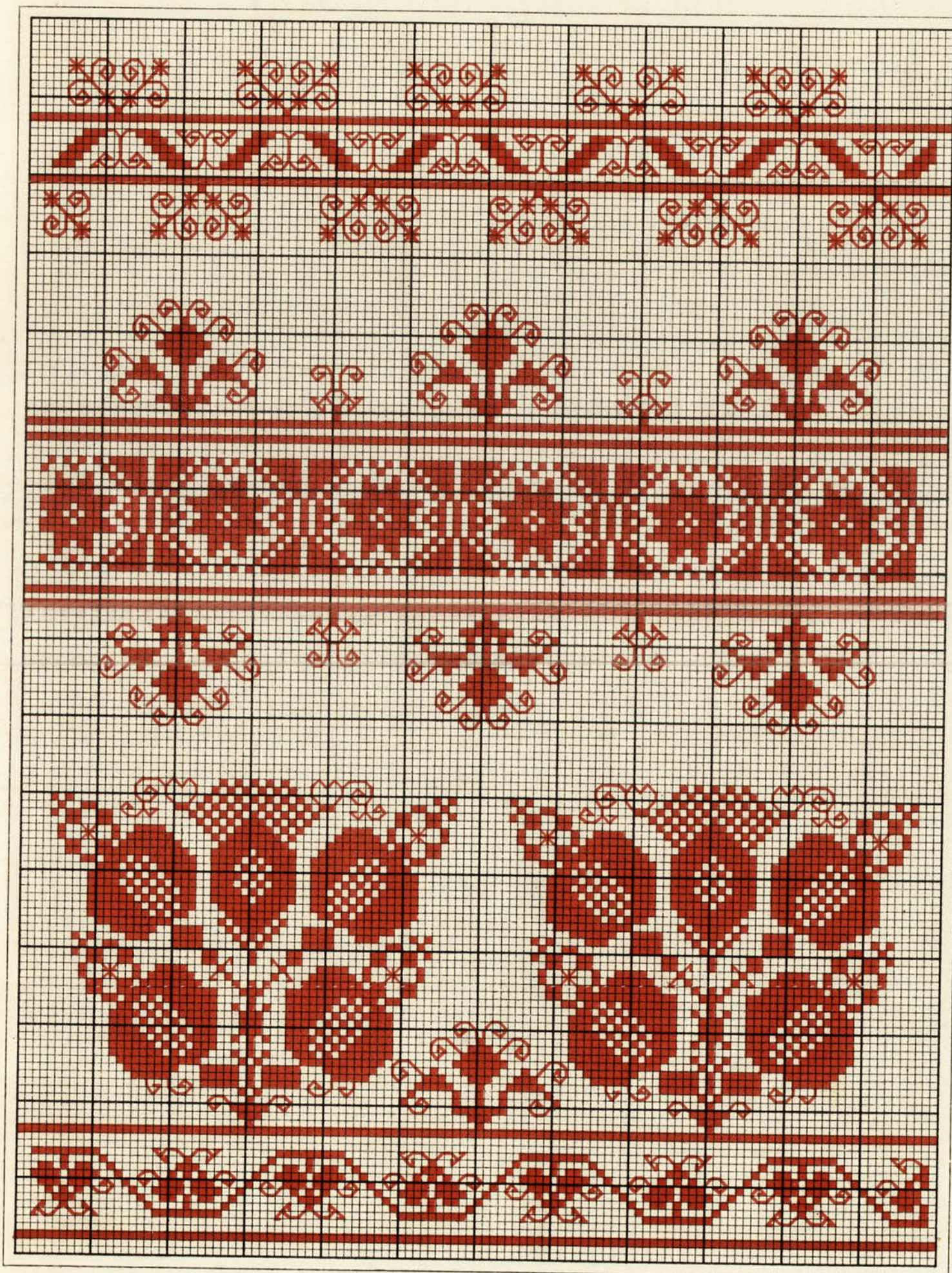
Point de croix enchaînées, fig. 3 *C*.

Faire sortir l'aiguille dans 1, la passer deux fils en sens oblique vers 2, ce qui donne la moitié d'un point de croix ordinaire; conduire ensuite le brin par en bas vers 3, le passer par en haut et par quatre fils vers 4, et recommencer en posant la branche courte sur la longue.

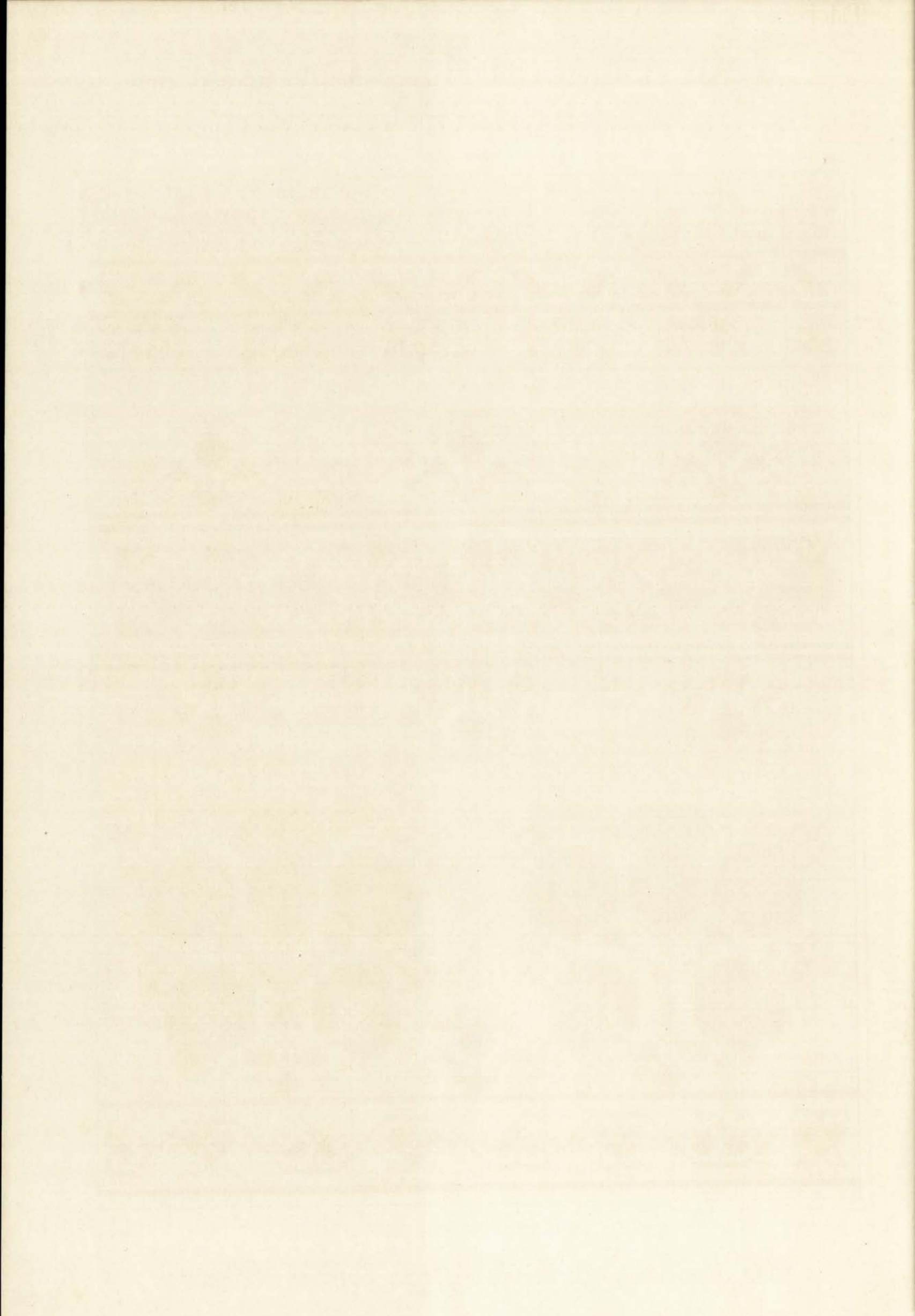

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

—*—MODELES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.—*—

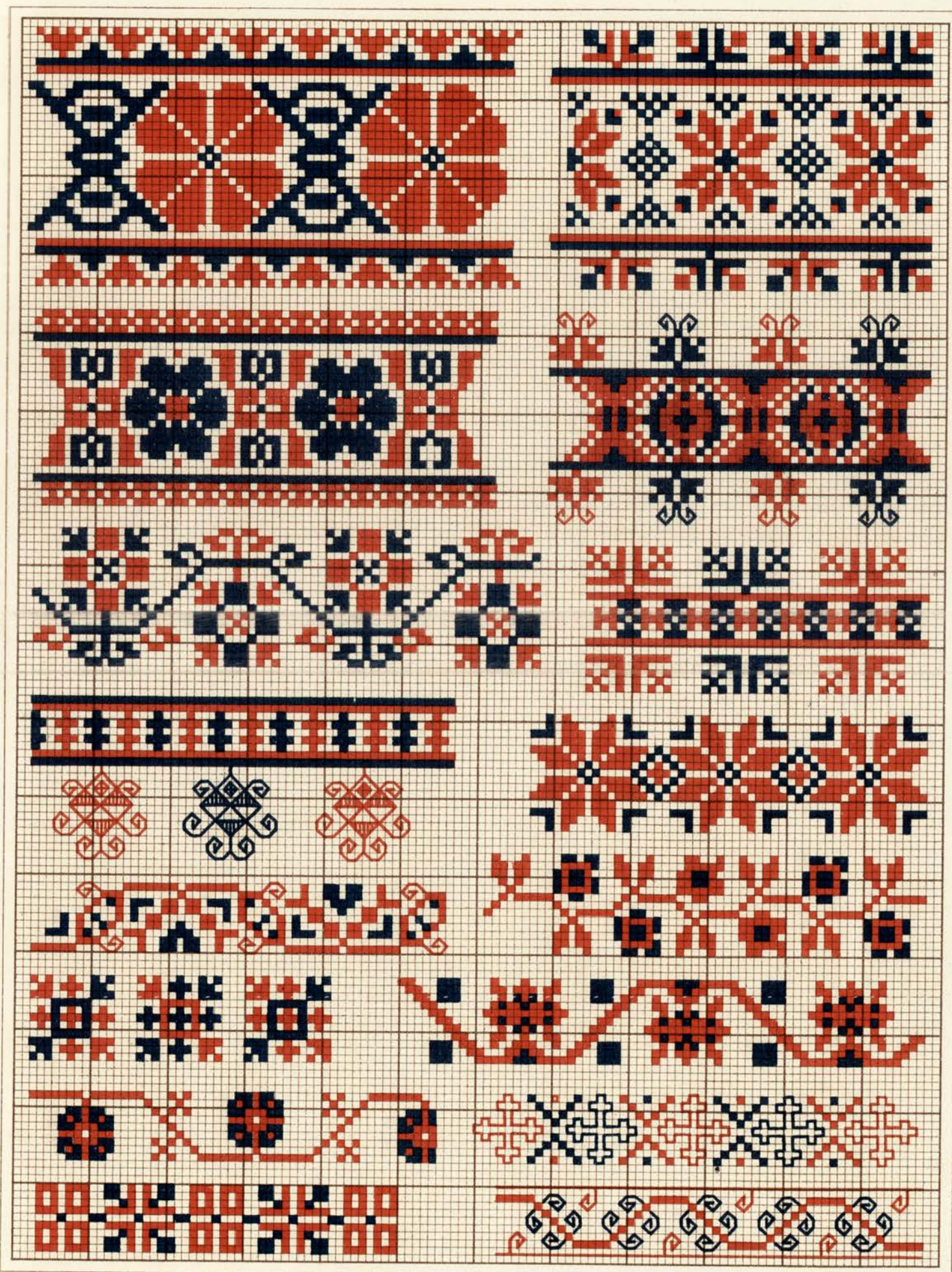

Dle původních vzorů vydala Berta Šojková v Olomouci.

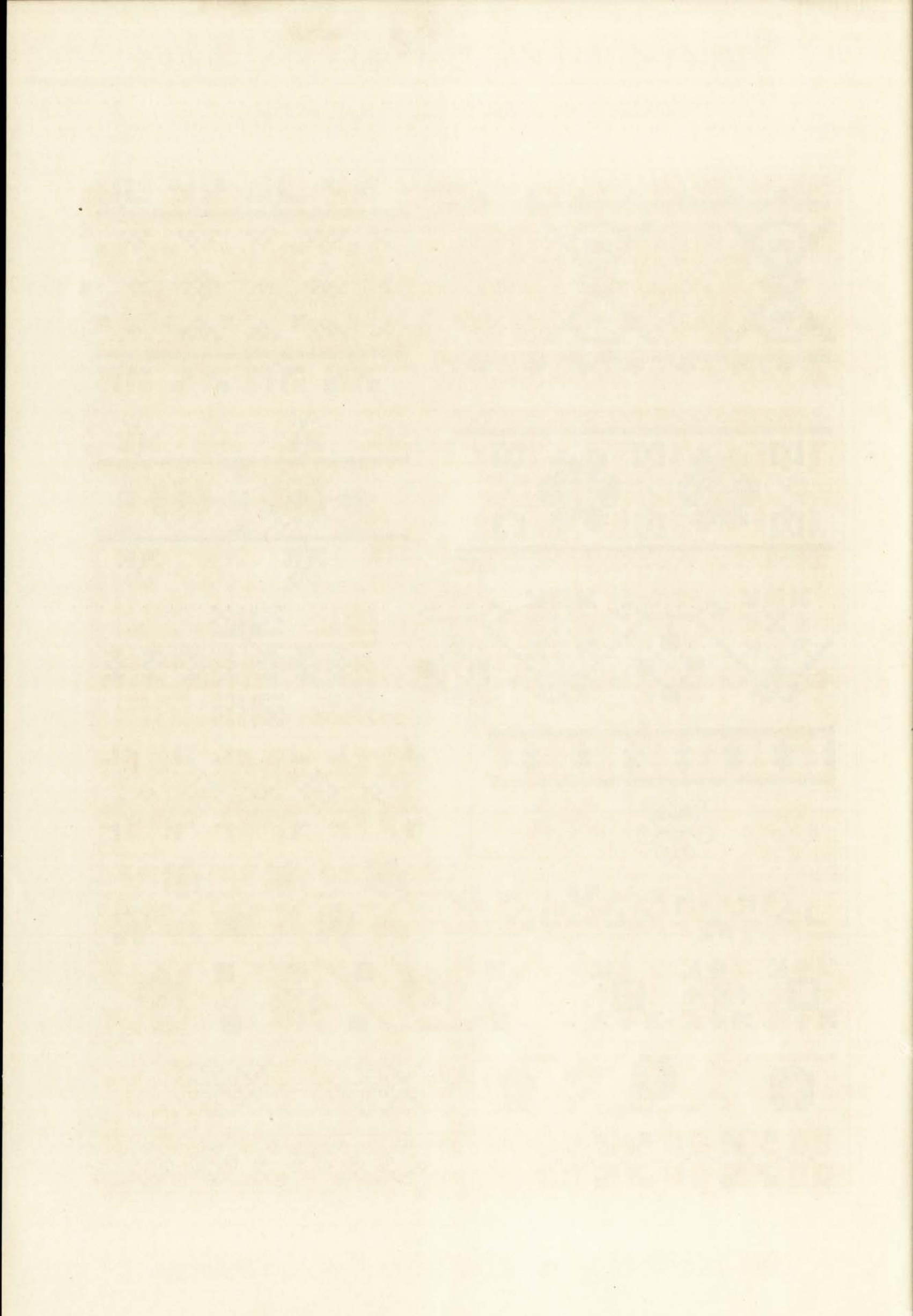

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

—*— MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE. —*—

Dle původních vzorů vydala Berta Šojková v Olomouci.

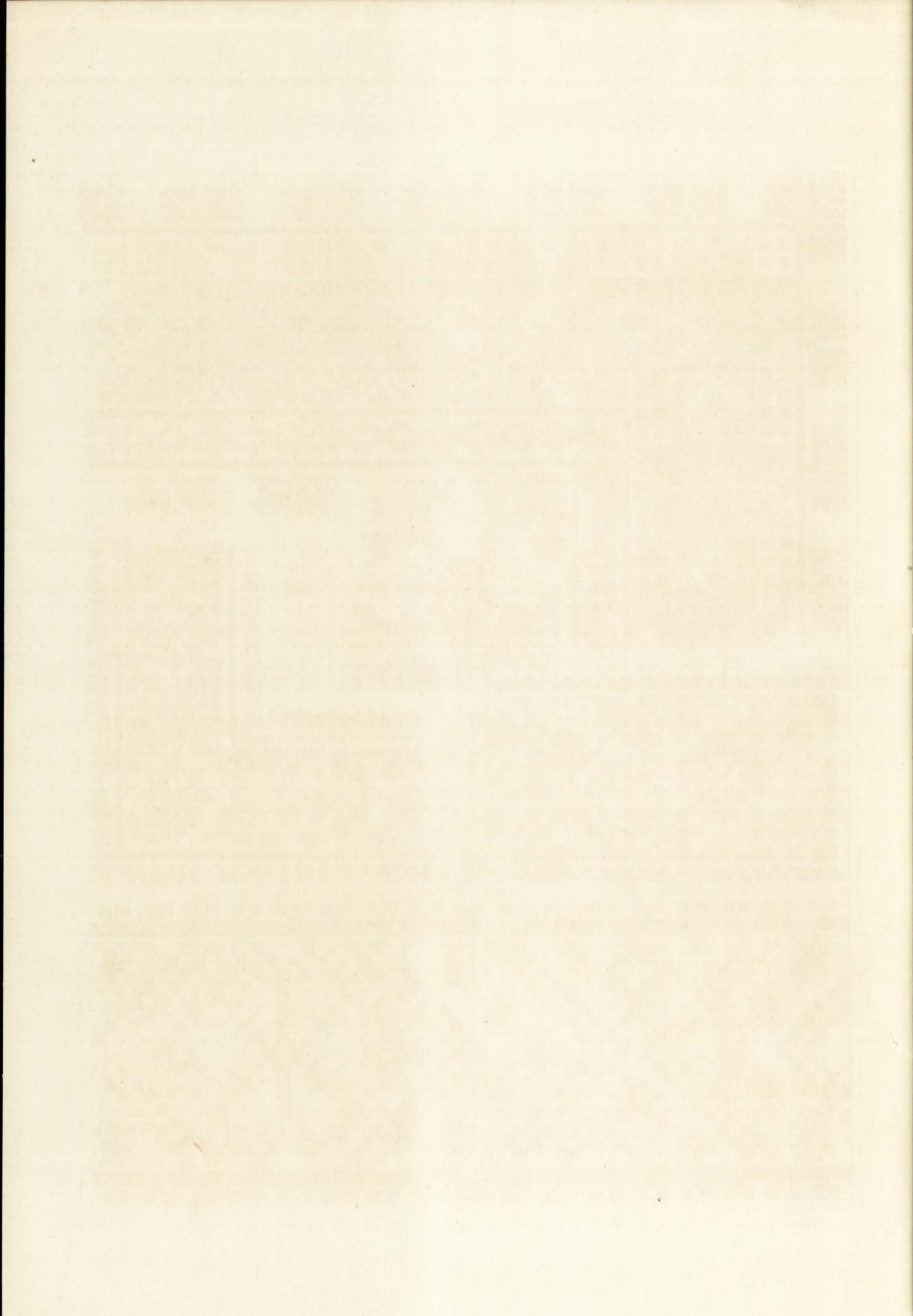

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

—*— MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE. —*—

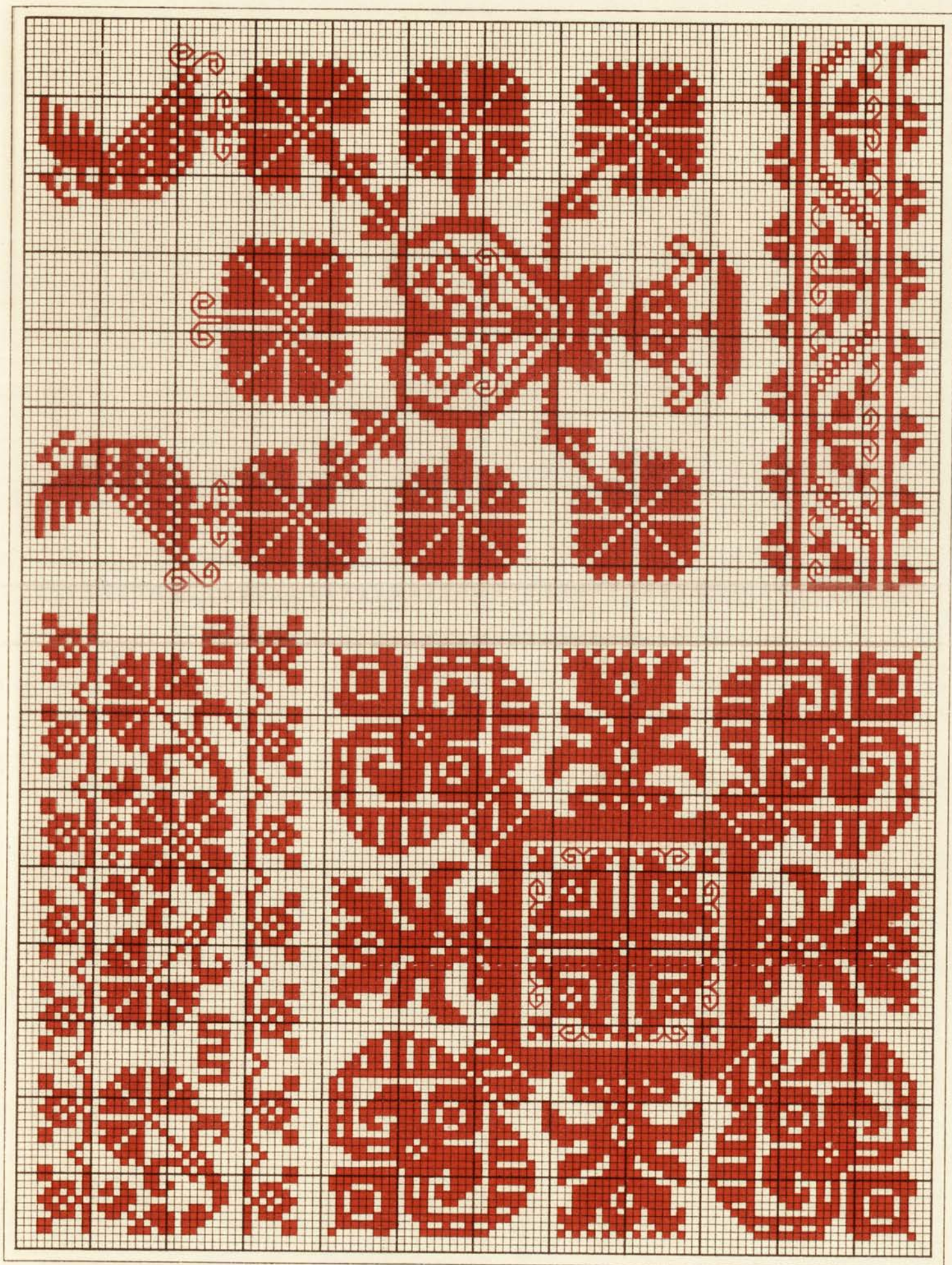

Dle původních vzorů vydala Berta Šojková v Olomouci.

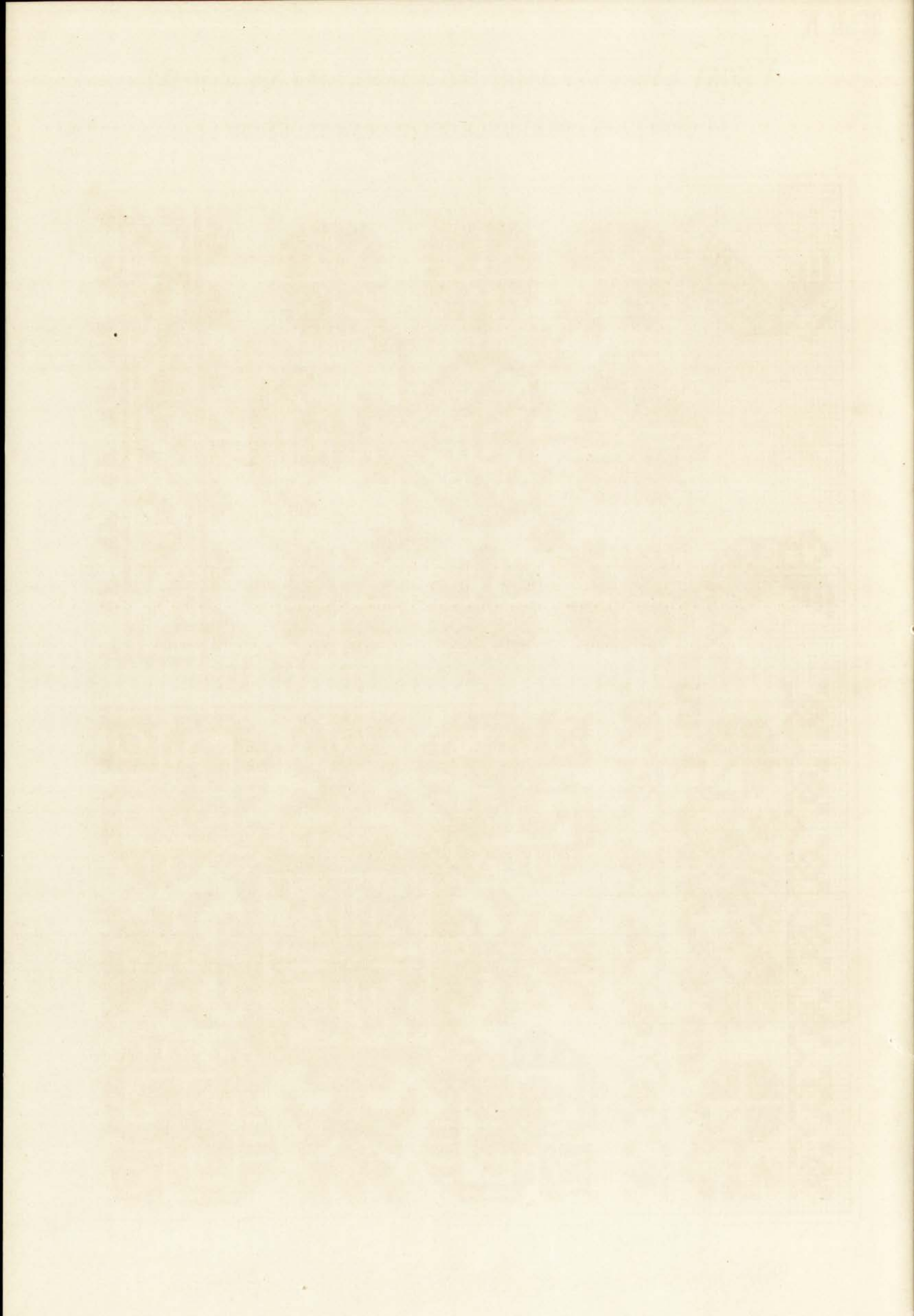

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

—*—MODELES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.—*—

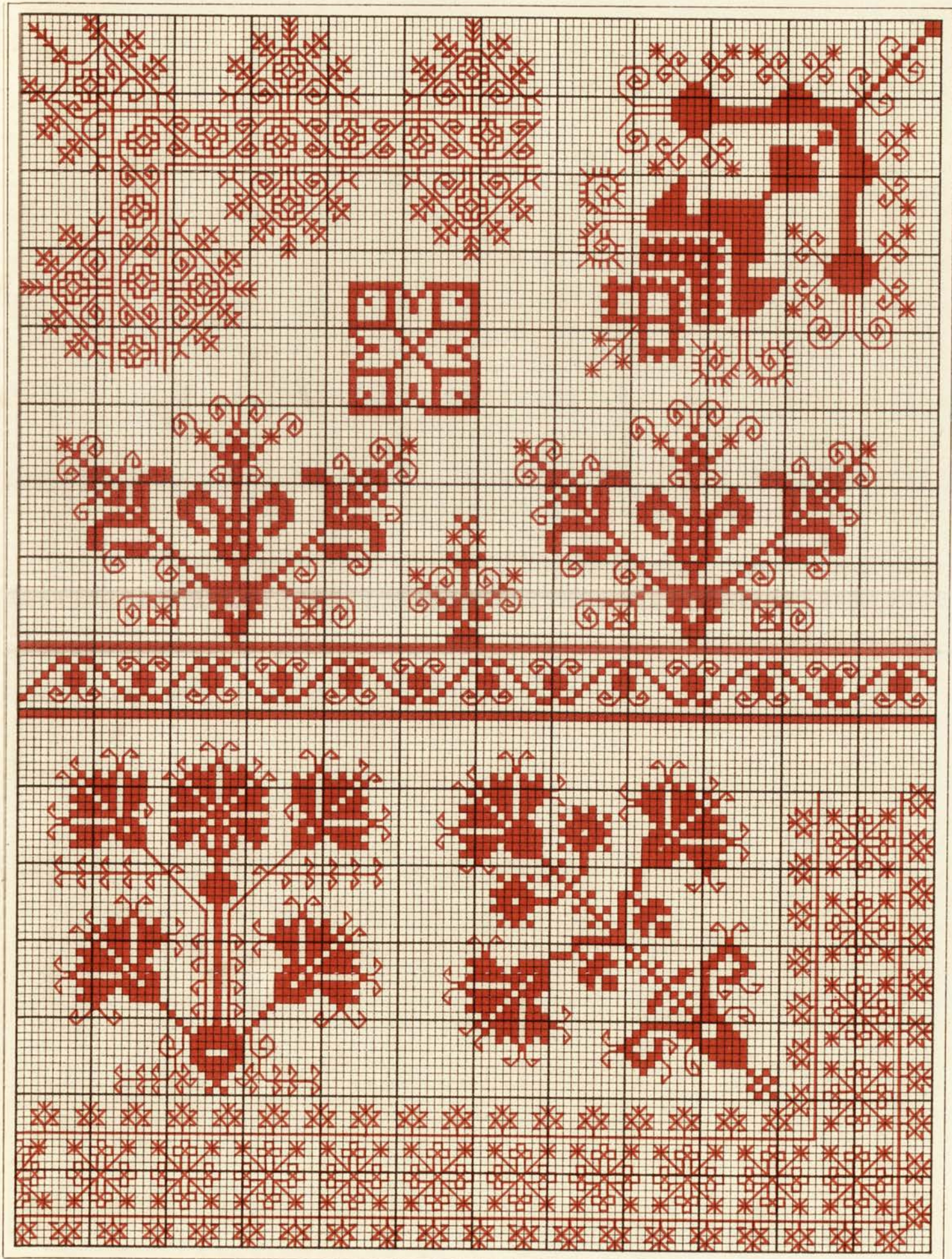

Dle původních vzorů vydala Berta Šojková v Olomouci.

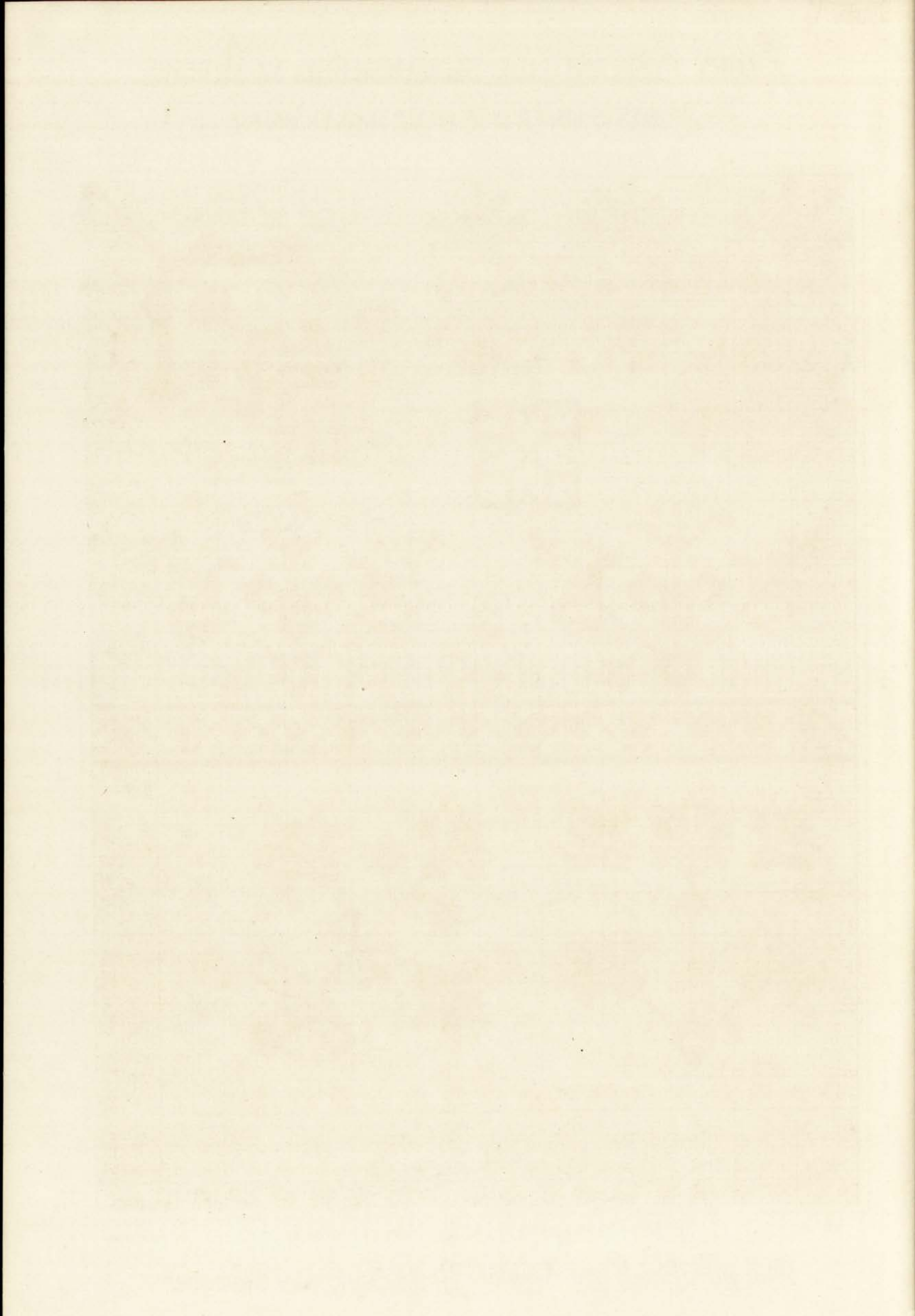

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

—*— MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE. —*—

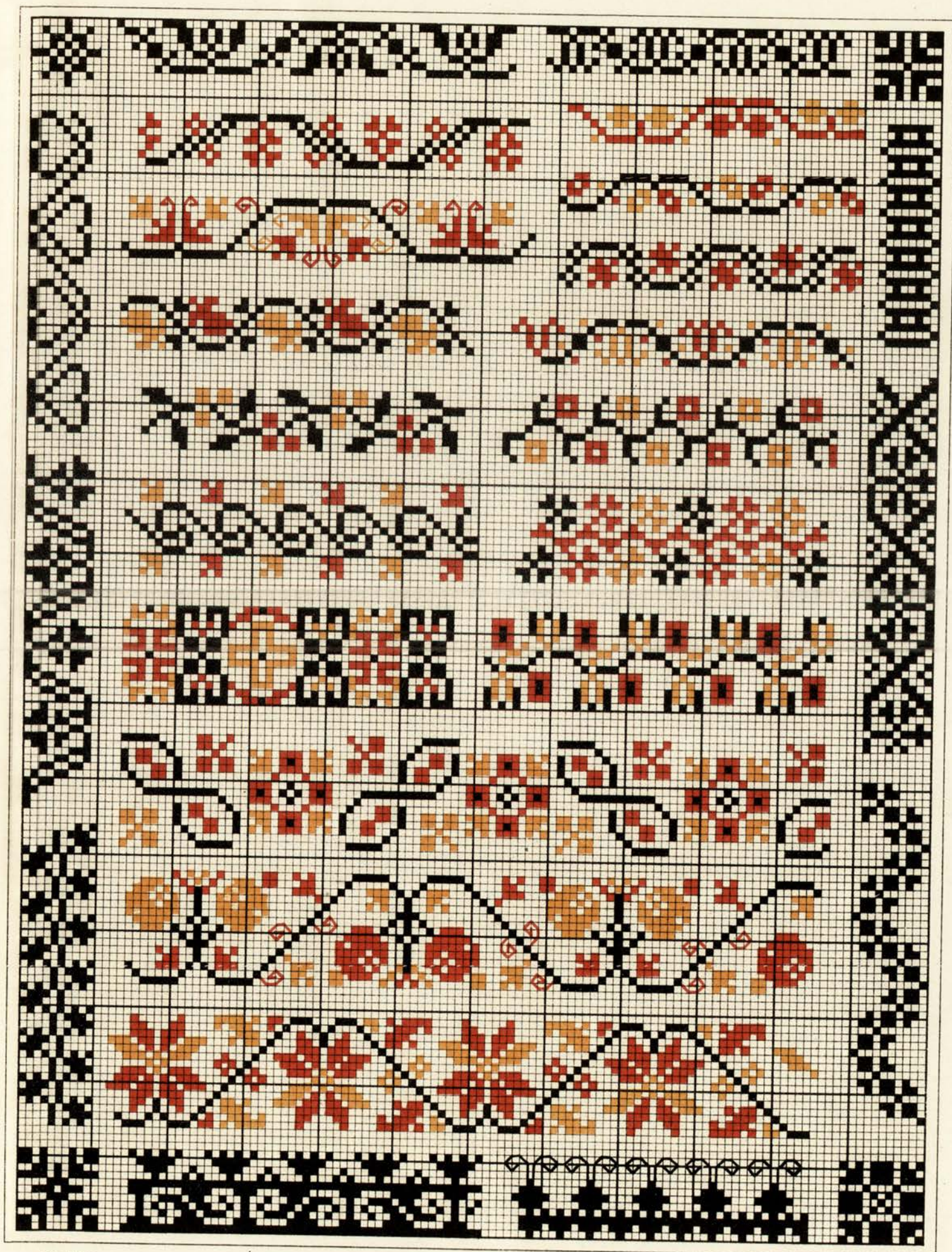

Pro původních vzorů vydala Berta Šojková v Olomouci.

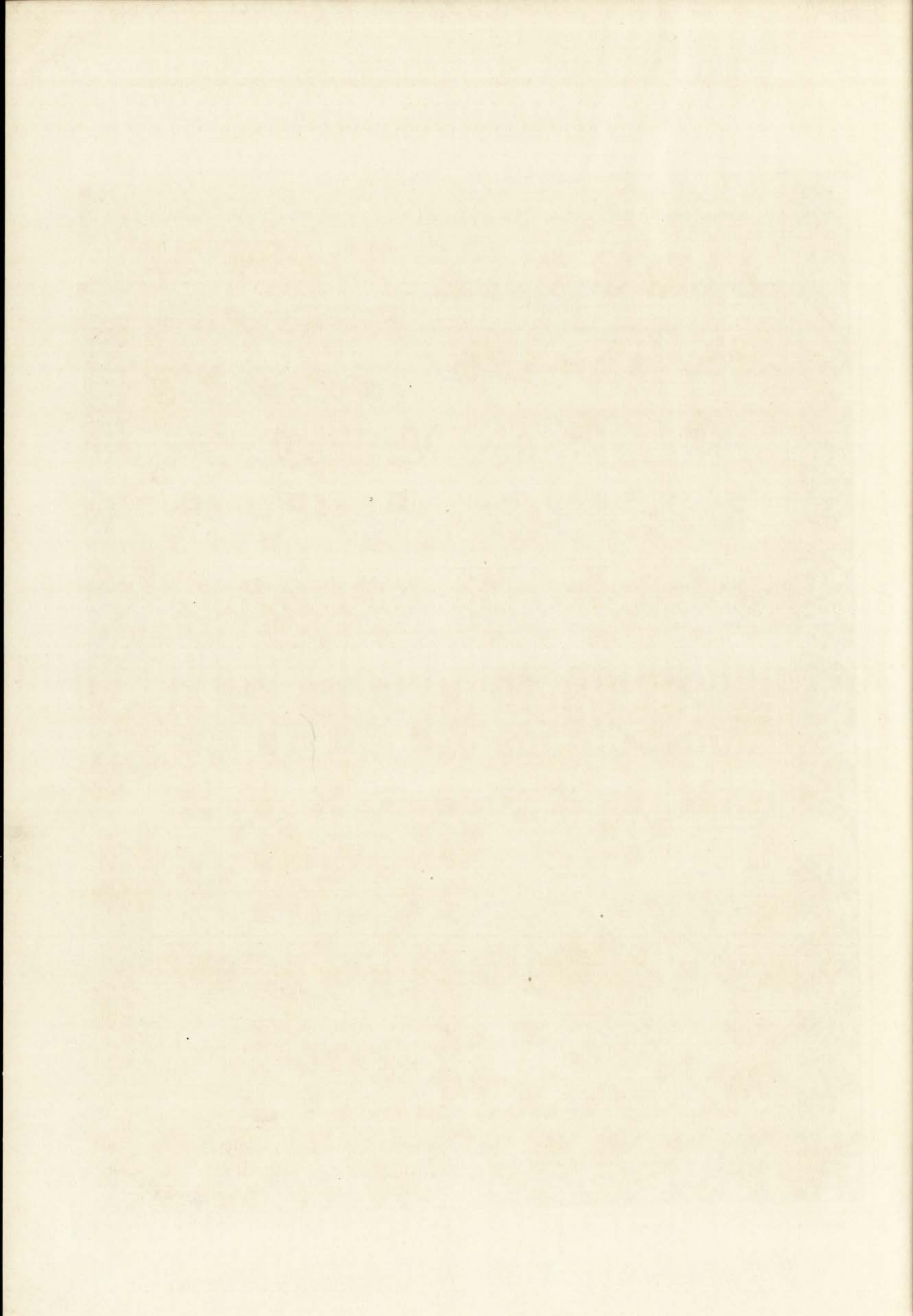

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

—*— MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE. —*—

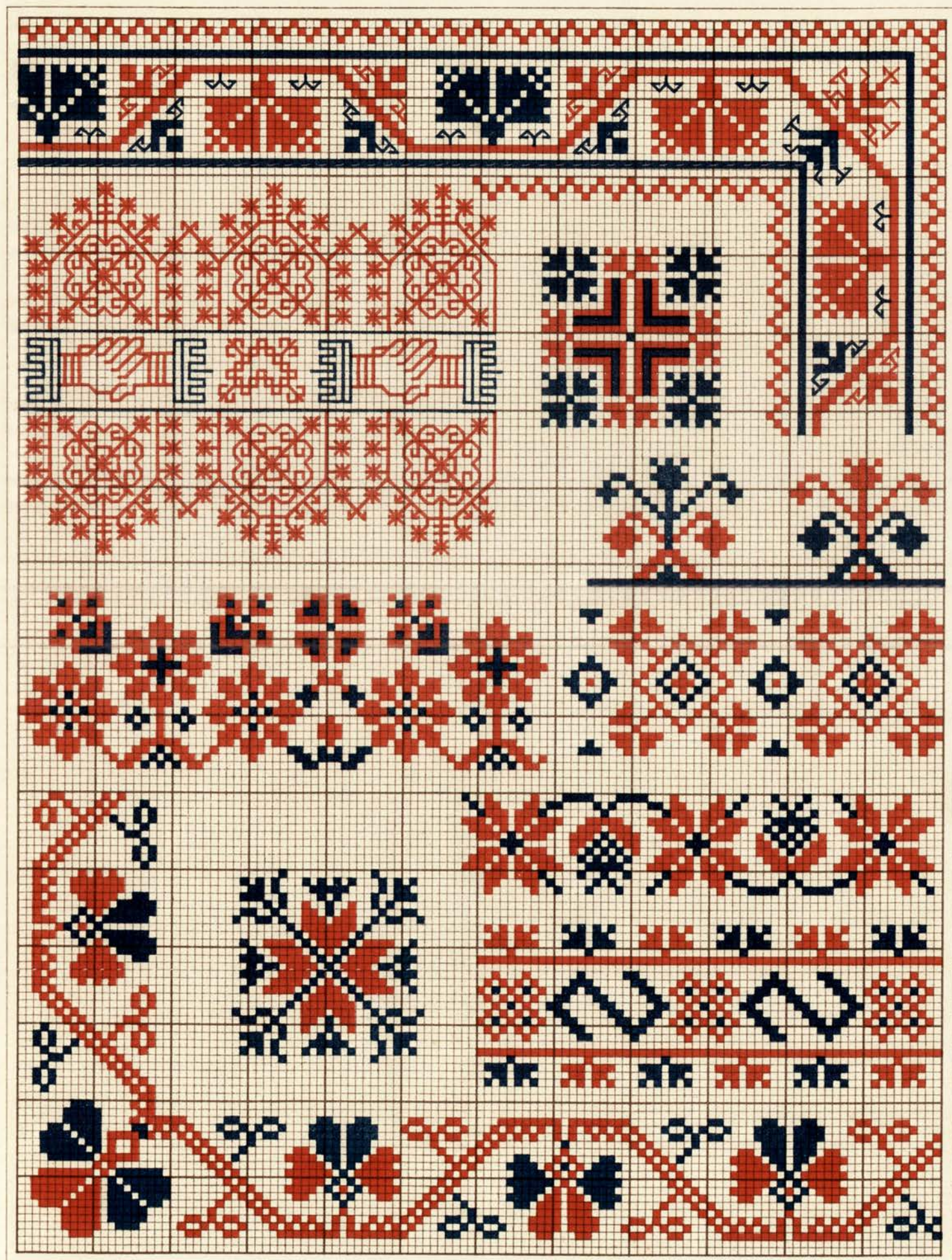

Pro původních vzorů vydala Berta Šojková v Olomouci.

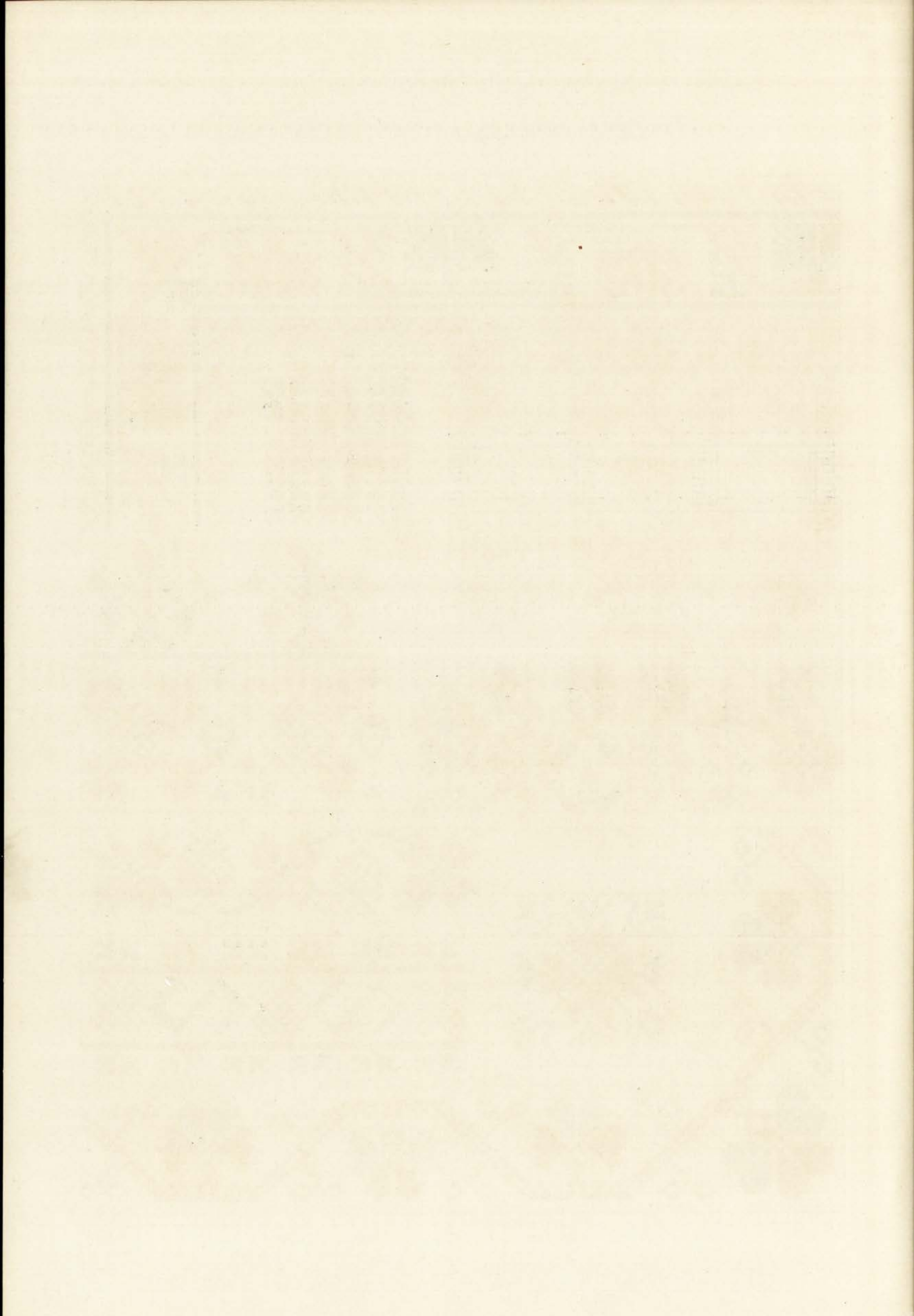

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

—*—MODELES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.—*—

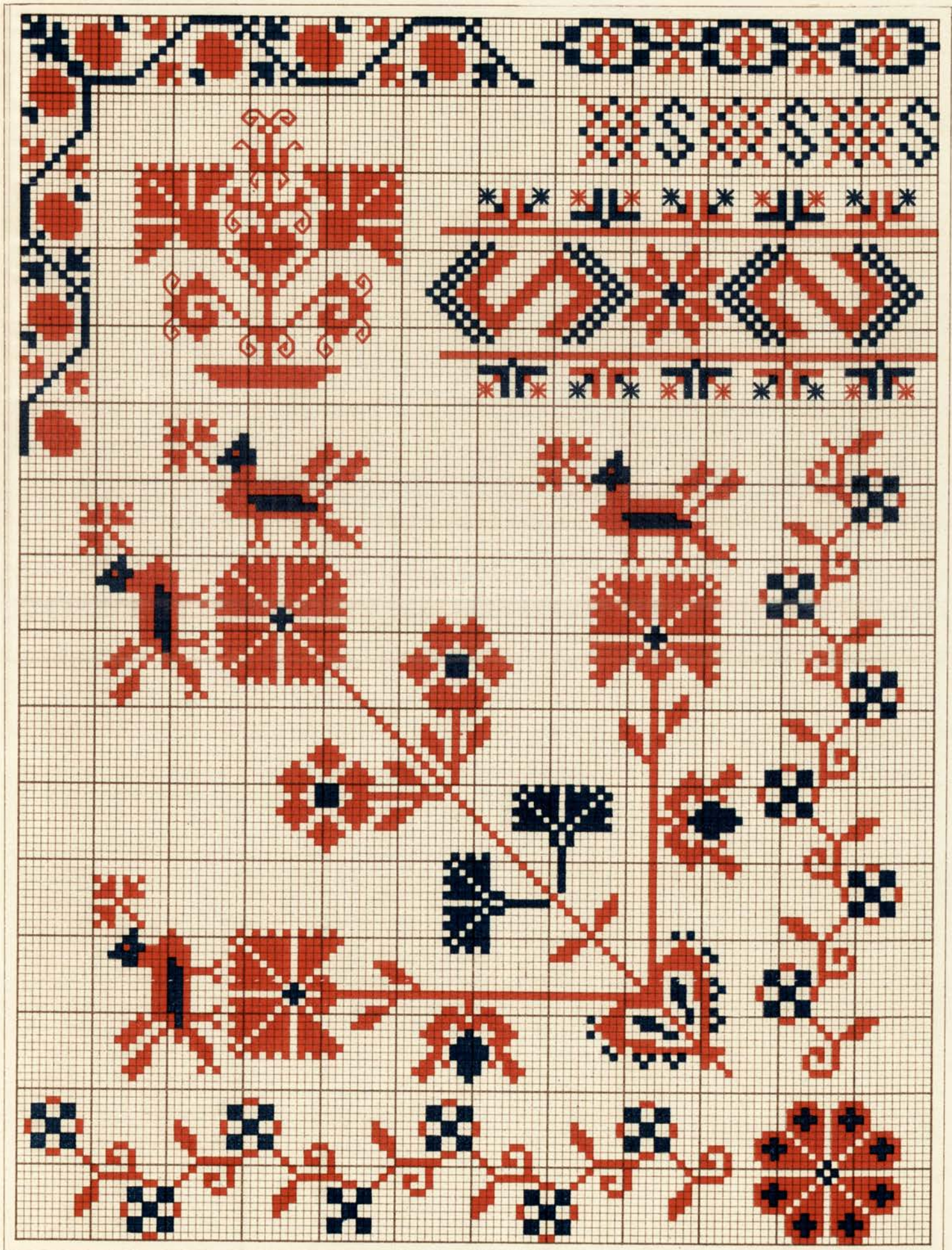

Dle původních vzorů vydala Berta Sojková v Olomouci.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

—*—MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.—*—

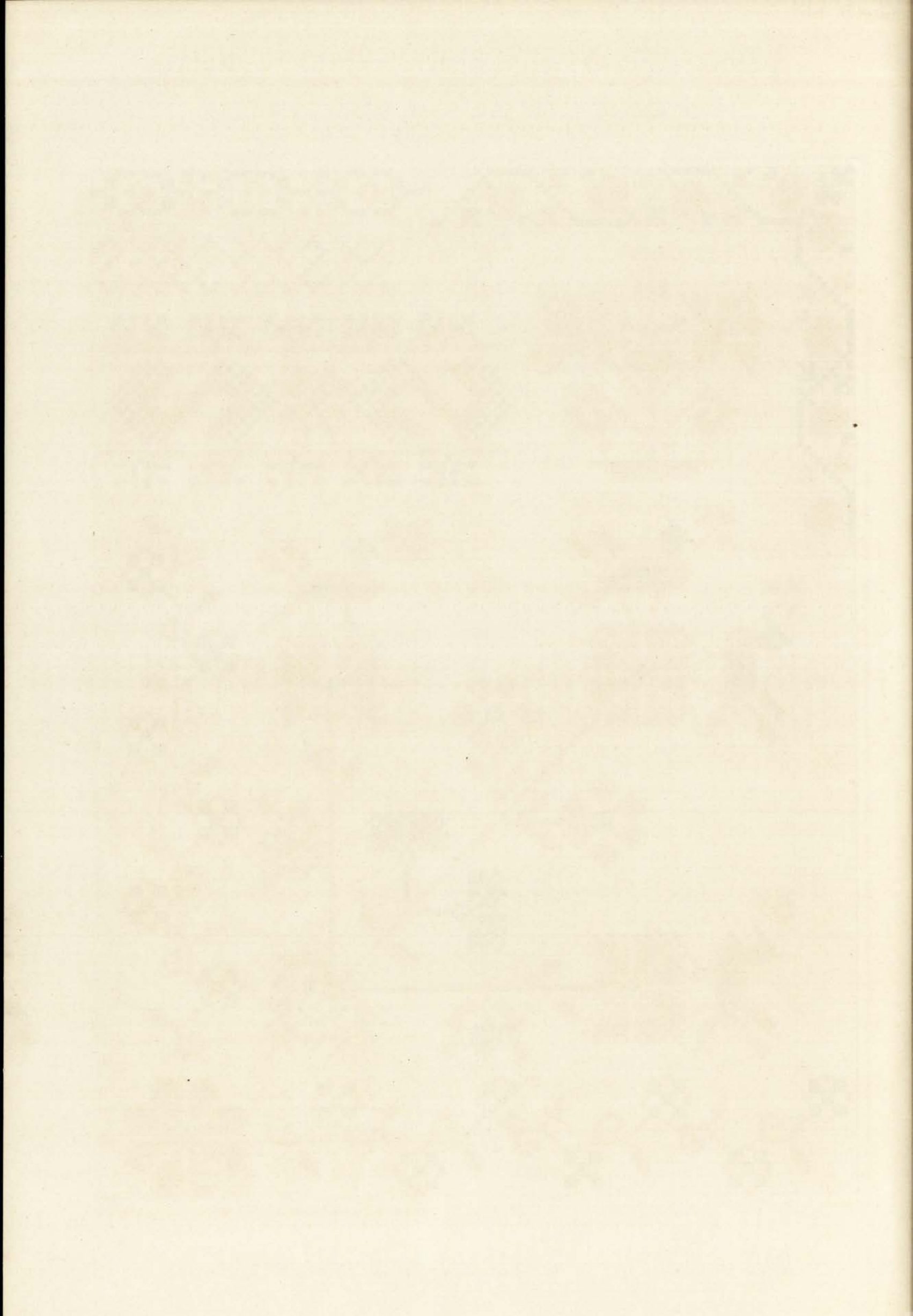

UNIE - PRAHA.

Éditeur - Nakladatel R. Prohberger Olomouc - Olmutz.

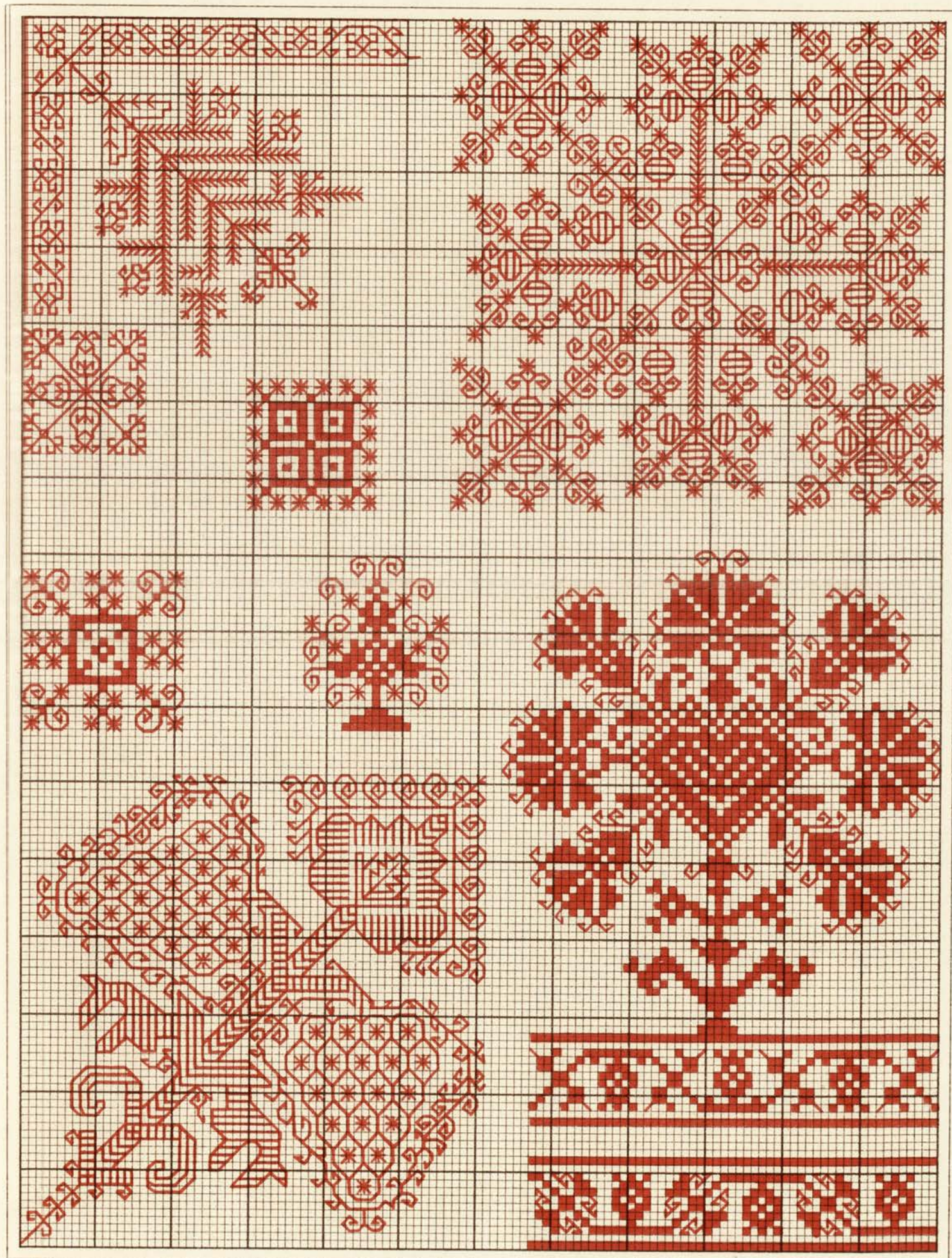
UNIE - PRAGUE.

Dle původních vzorů vydala Berta Šojková v Olomouci.

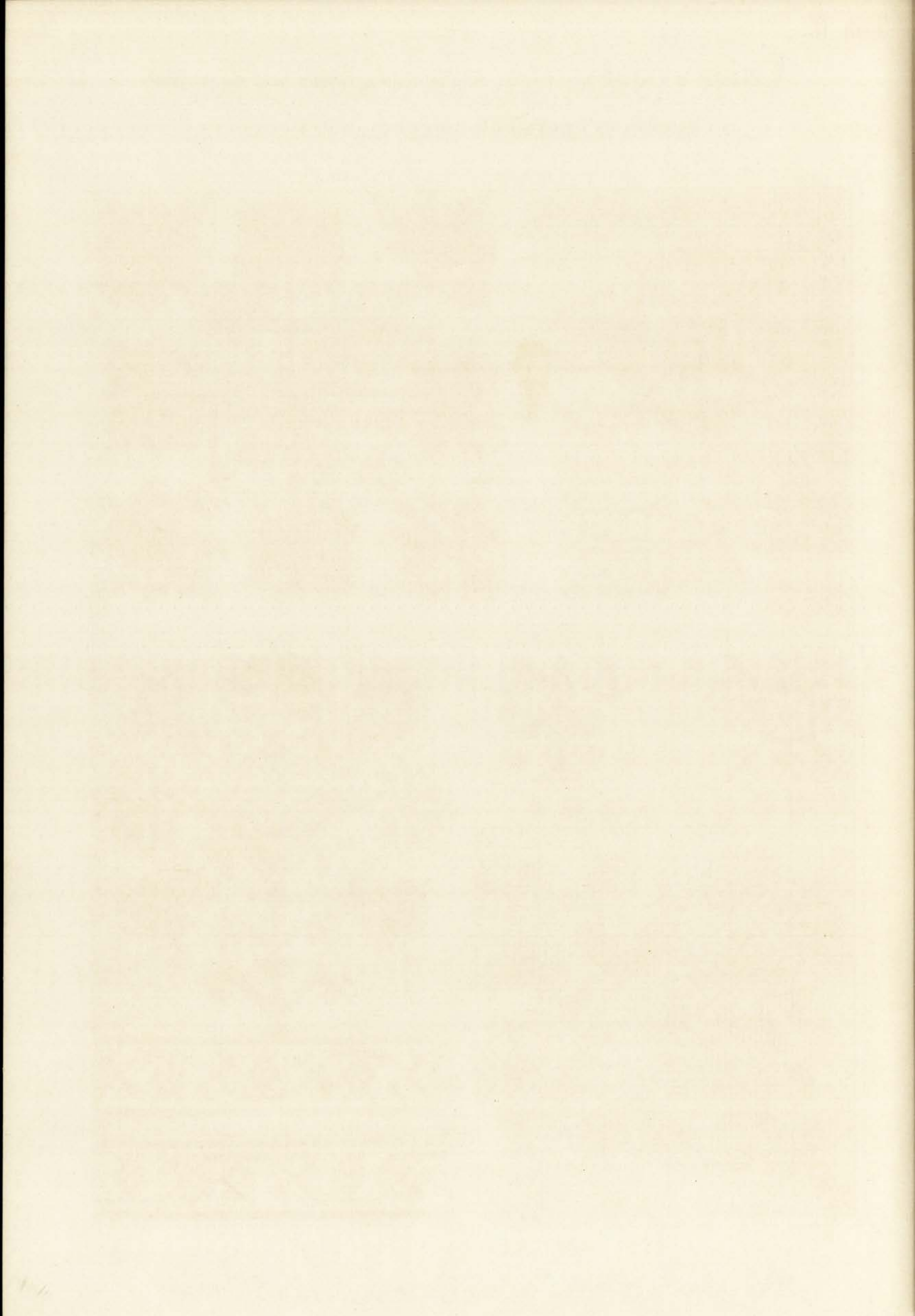

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

—*—MODELES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.—*—

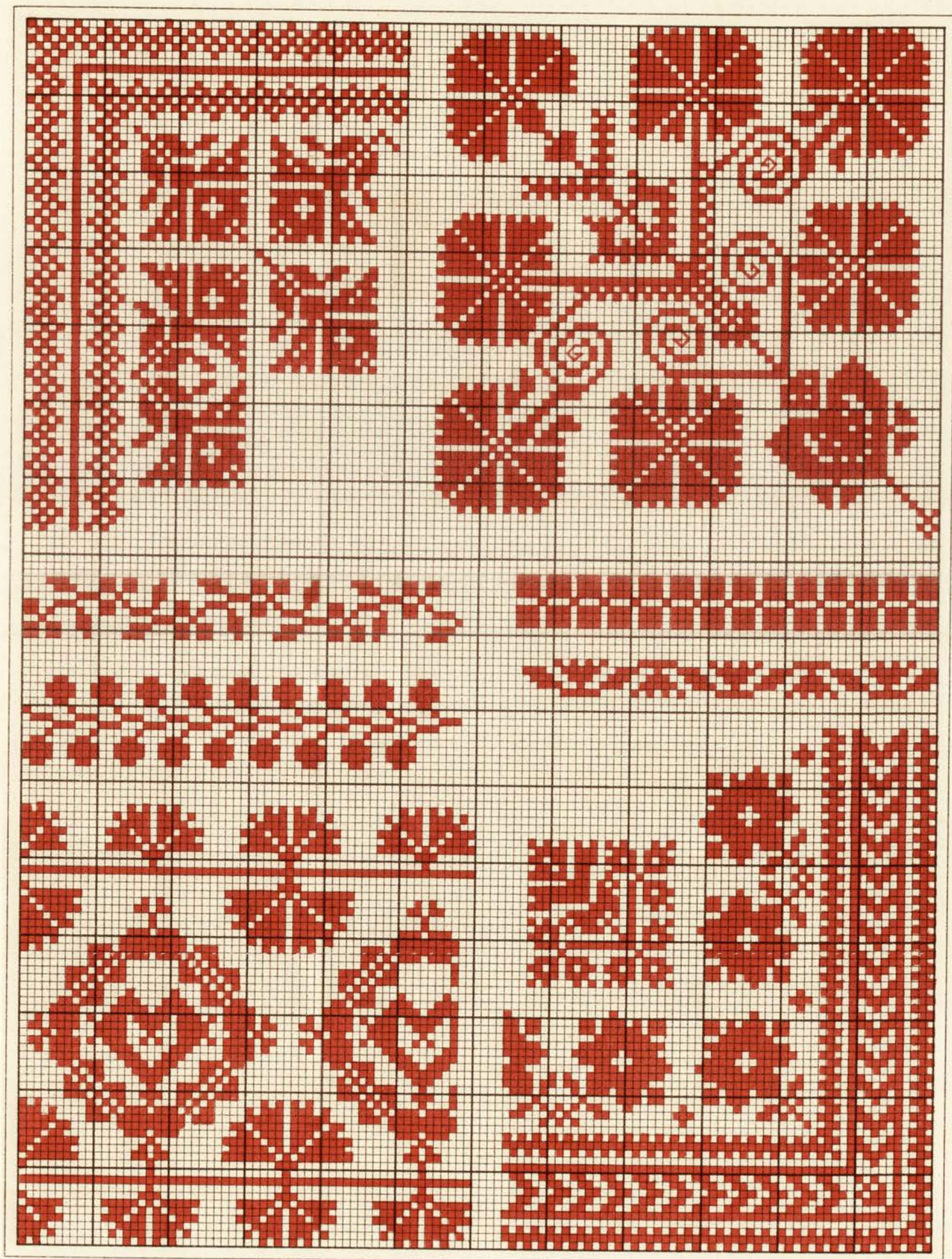

Pro původních vzorů vydala Berta Šojková v Olomouci.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

—*— MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE. —*—

Dle původních vzorů vydala Berta Sojková v Olomouci.

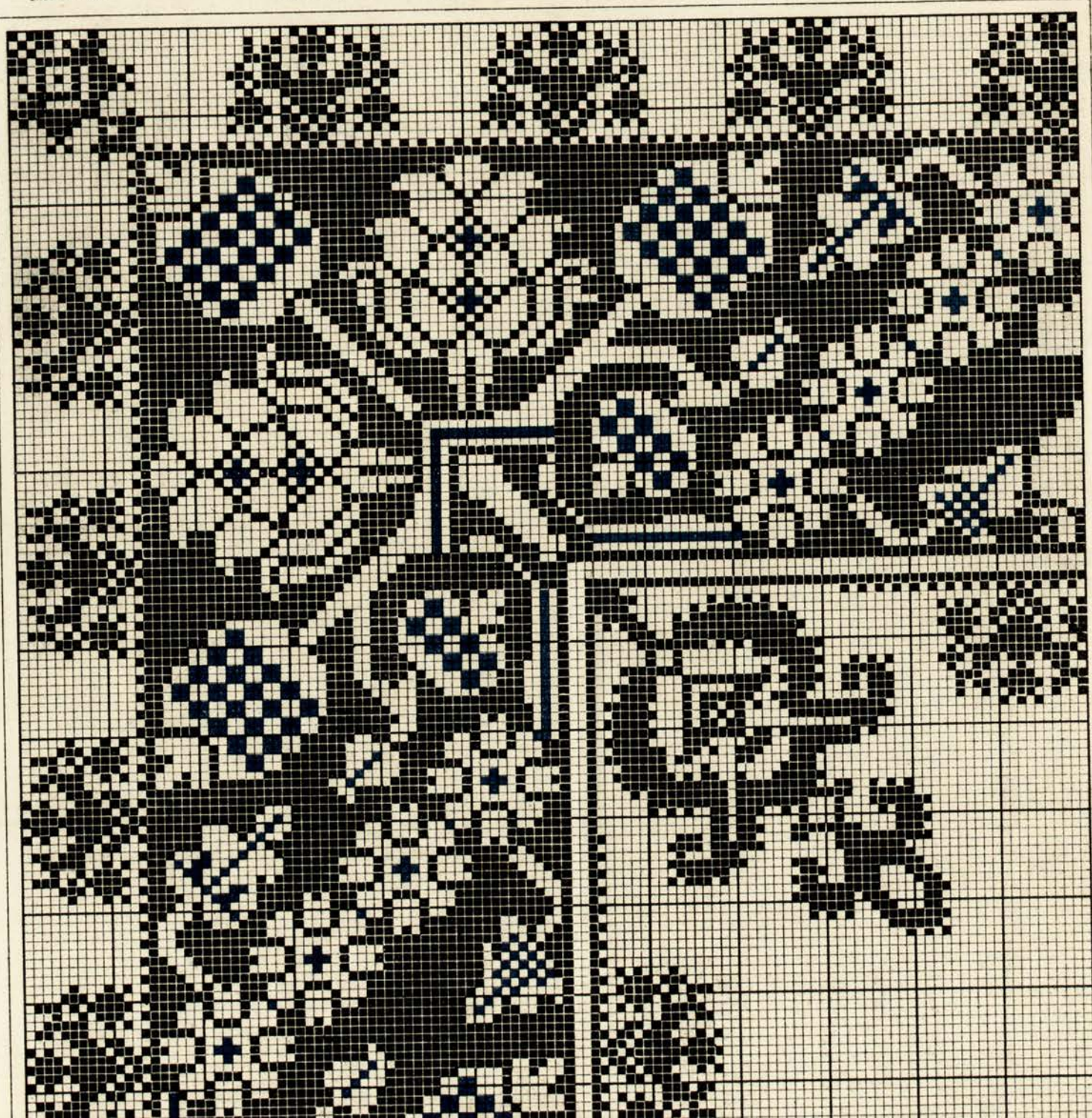
Copies sur les ouvrages originaux déposés au musée patriotique d'Olmütz et publiés par Berthe Sojka.

Die originalu, jež nacházejí se ve vlasteneckém museu v Olomouci.
kreslila a vydala Berta Sojková

Éditeur - Nakladatel R. Promberger Olmouc - Olmütz.

- UNIE - PRAHA

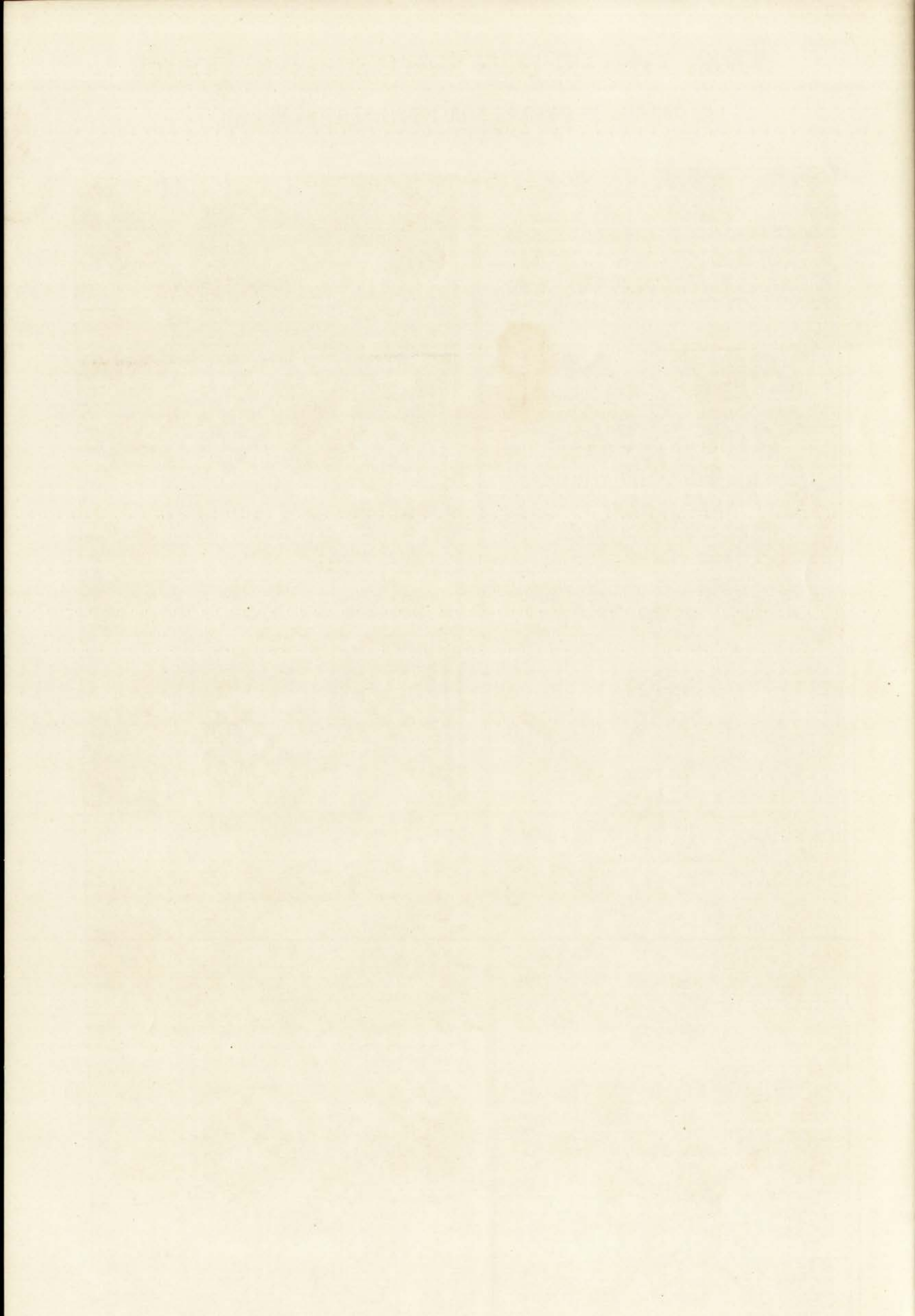
- UNIE - PRAHA

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

—*—MODELES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.—*—

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

—*— MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE. —*—

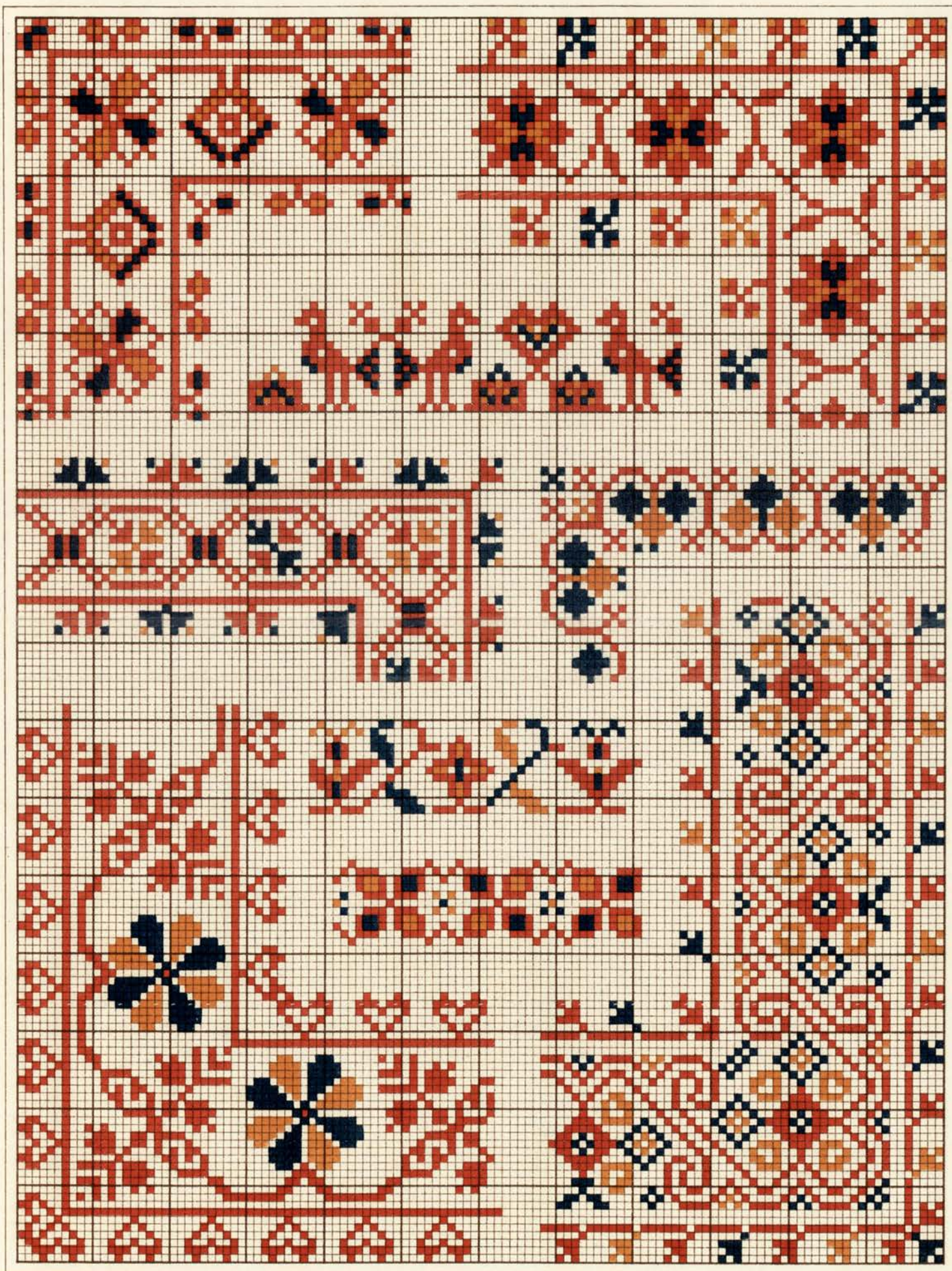

Dle původních vzorů vydala Berta Šojková v Olomouci.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

—*— MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE. —*—

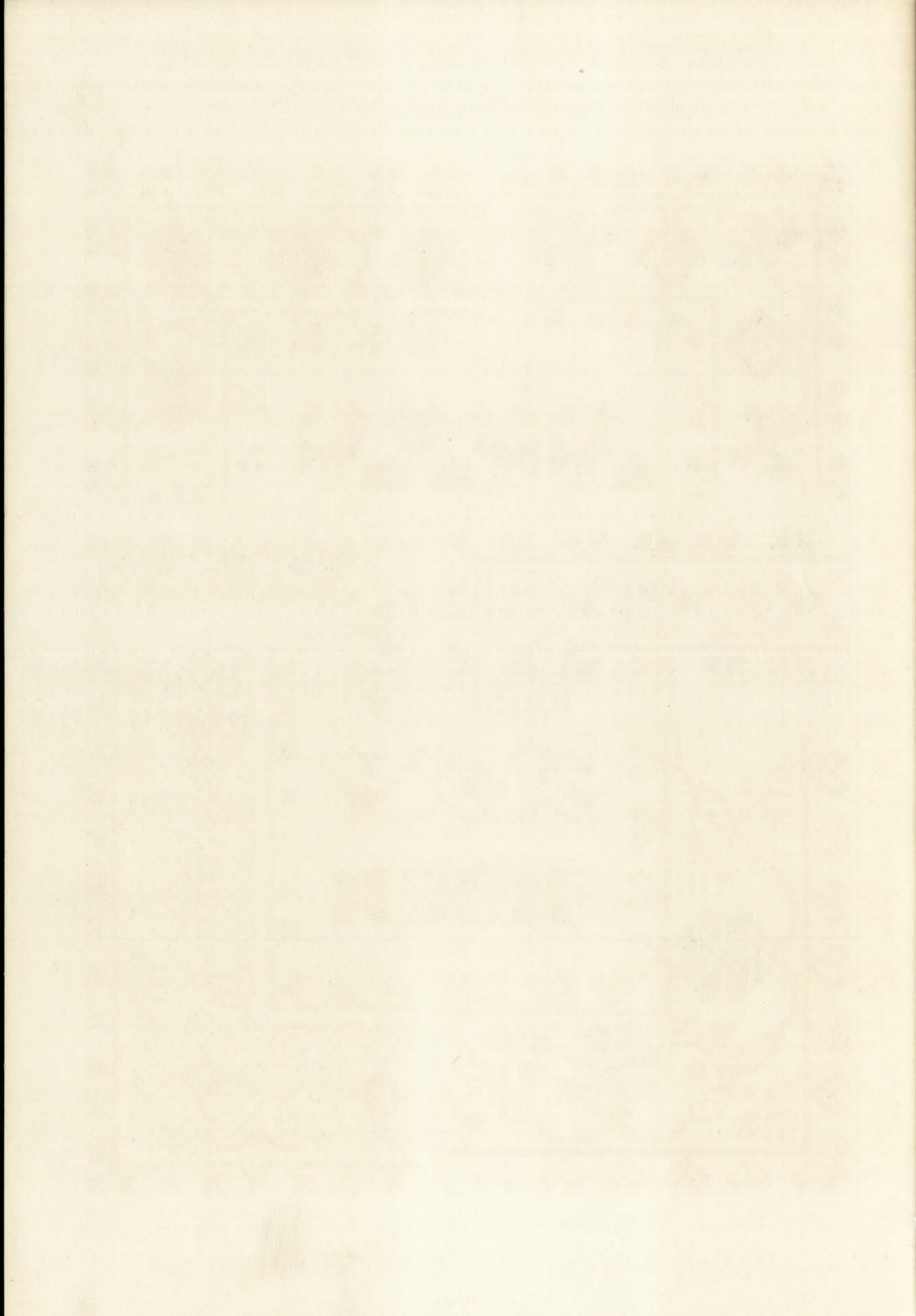

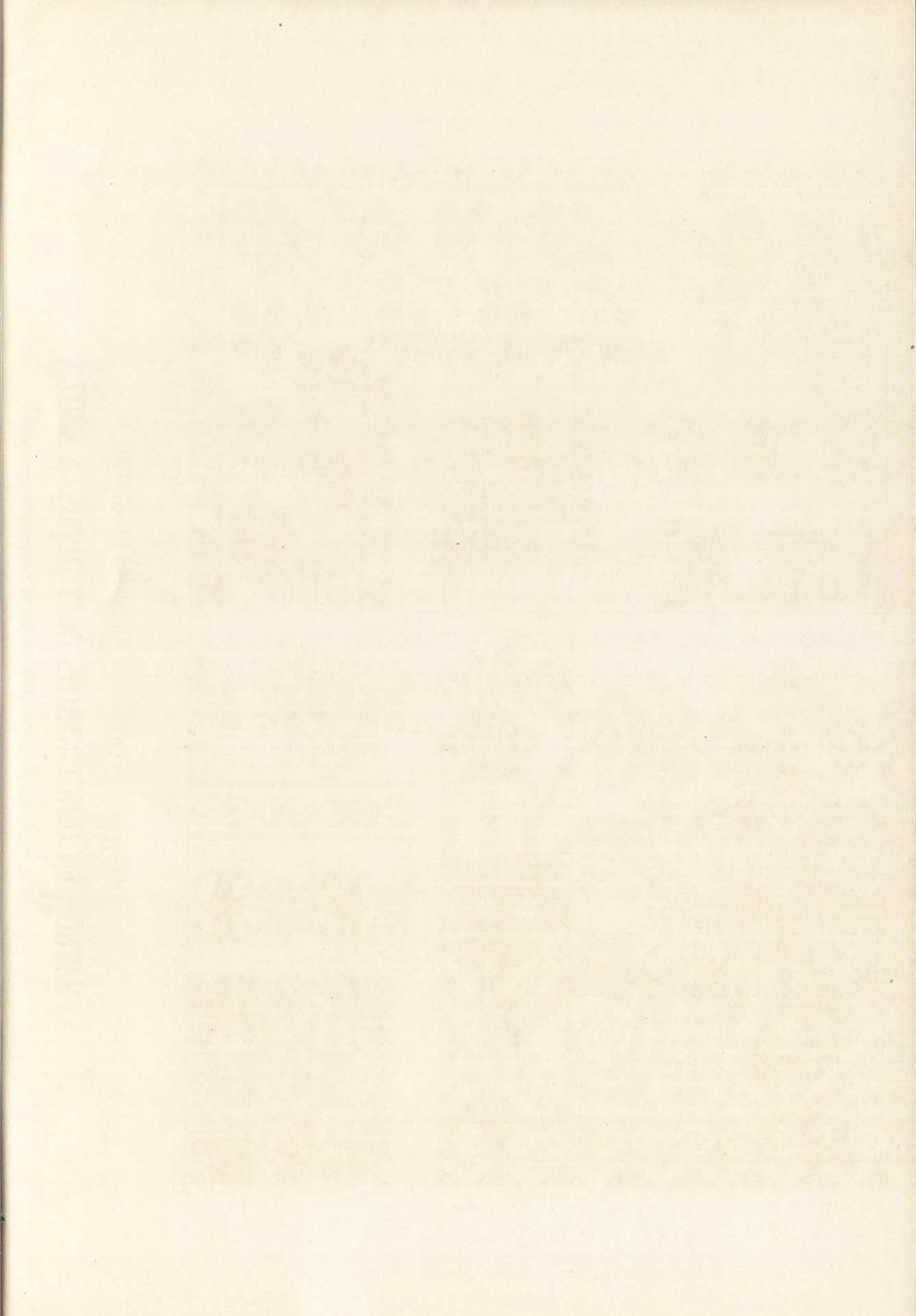
UNIE - PRAGA.

Éditeur - Nakladatel R. Prohberger Olomouc - Olmutz.

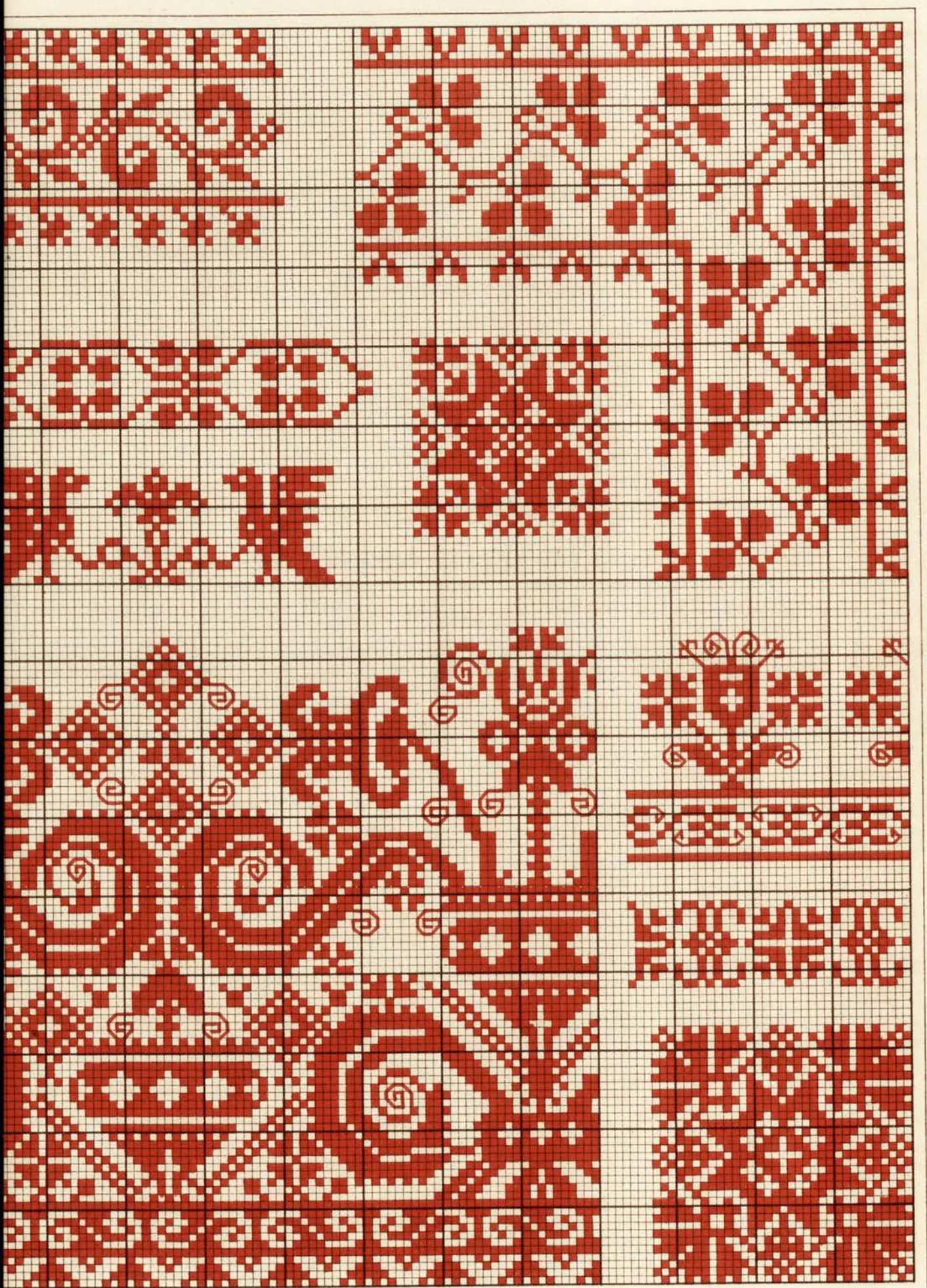
UNIE - PRAGUE.

Dle původních vzorů vydala Berta Šojková v Olomouci.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ
—*— MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE. —*—

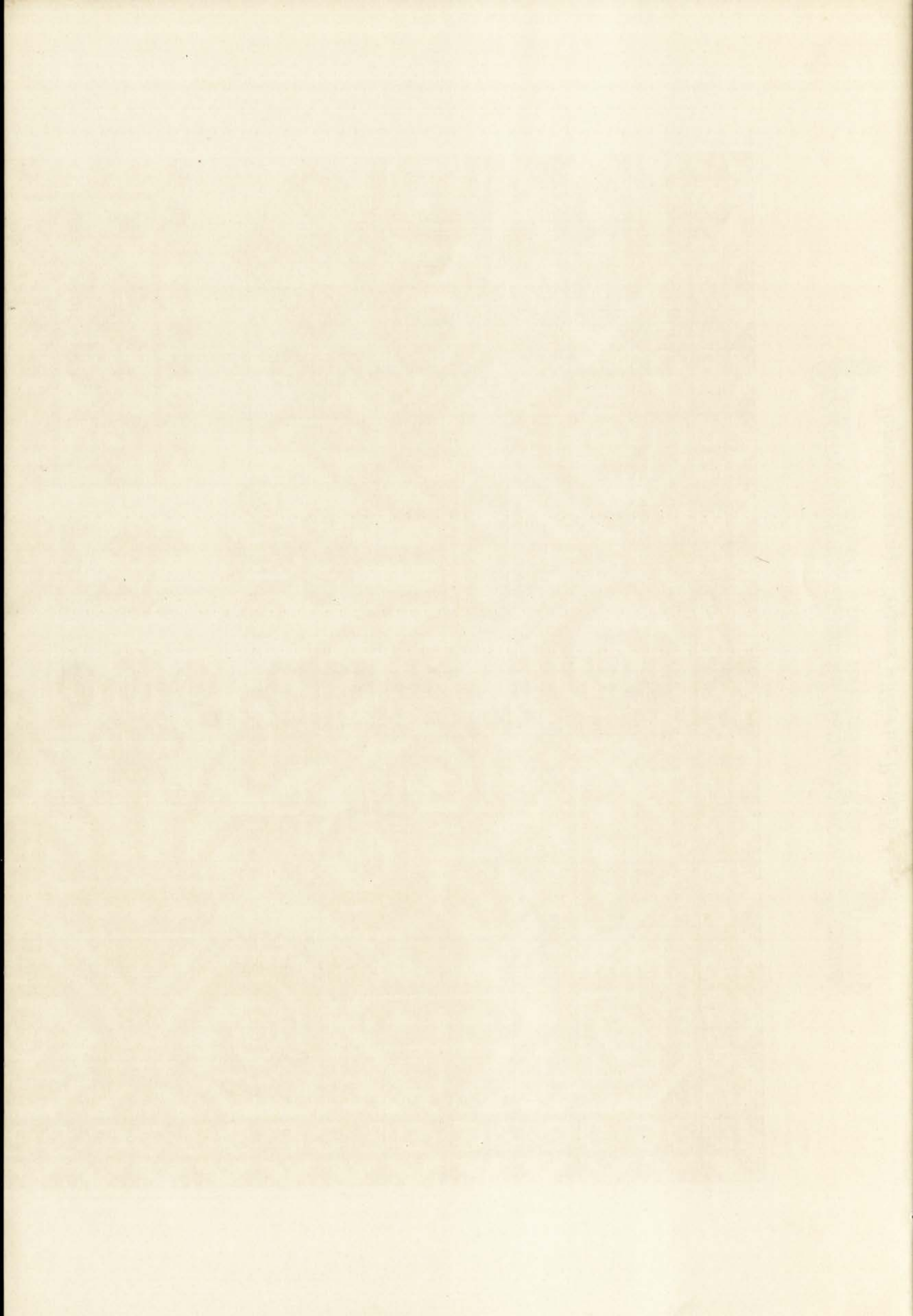
• UME - PRAMA

Éditeur - Václavatel R. Prosenberger Olomouc - Olmutz.

• UME - PRAGUE

Die pirodnich zoru sychala Berta Šojková v Olomouci.

D'après les ouvrages originaux, publiés par Berthe Šojková à Olmutz.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

·*· MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE ·*·

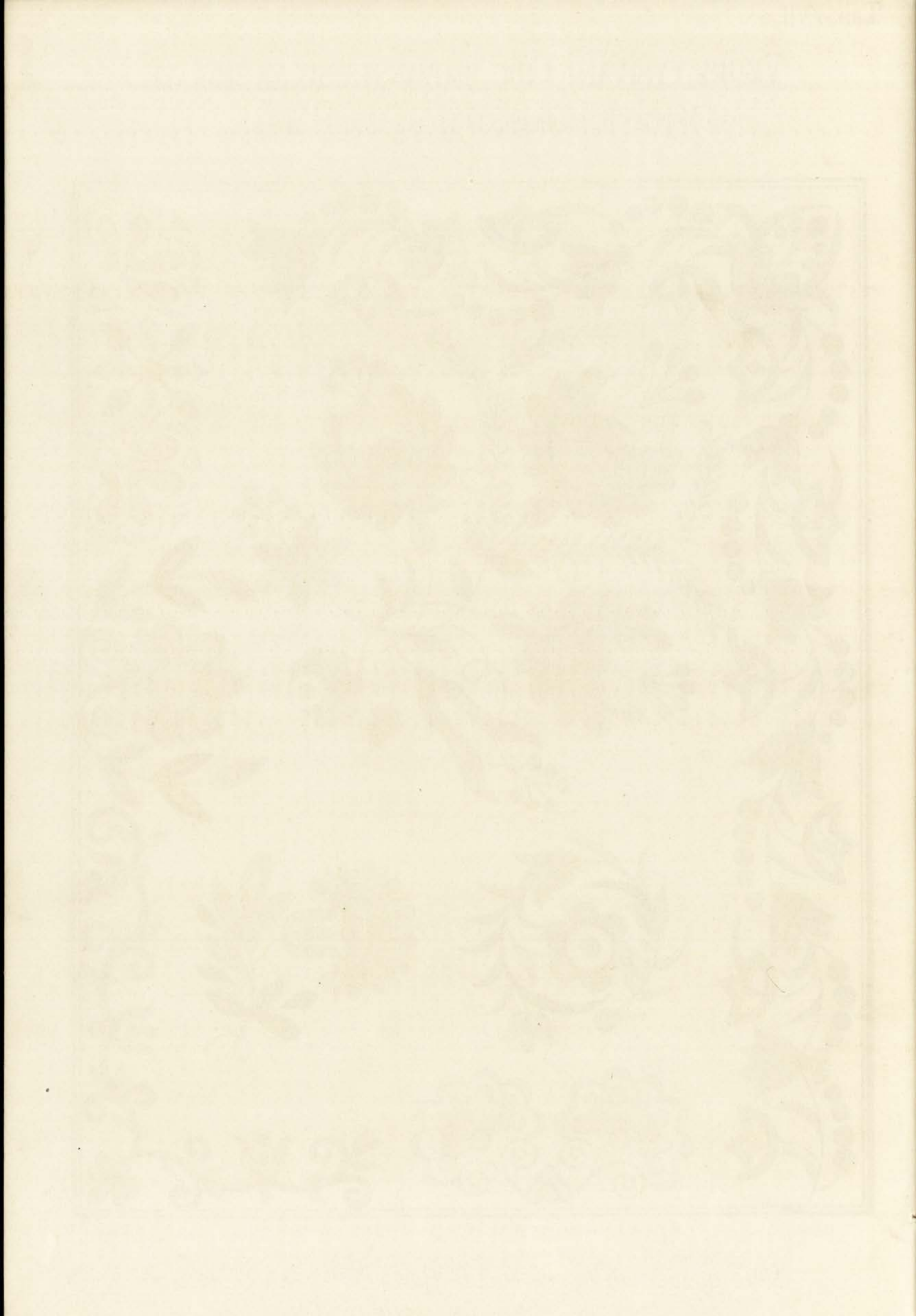

• UNIE • PRAHA.

Éditeur - Nakladatel R. Prohberger Olomouc - Olmutz.

• UNIE • PRAGUE

Dle původních vzorů vydala Berta Sojková v Olomouci.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

—*—MODELES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.—*—

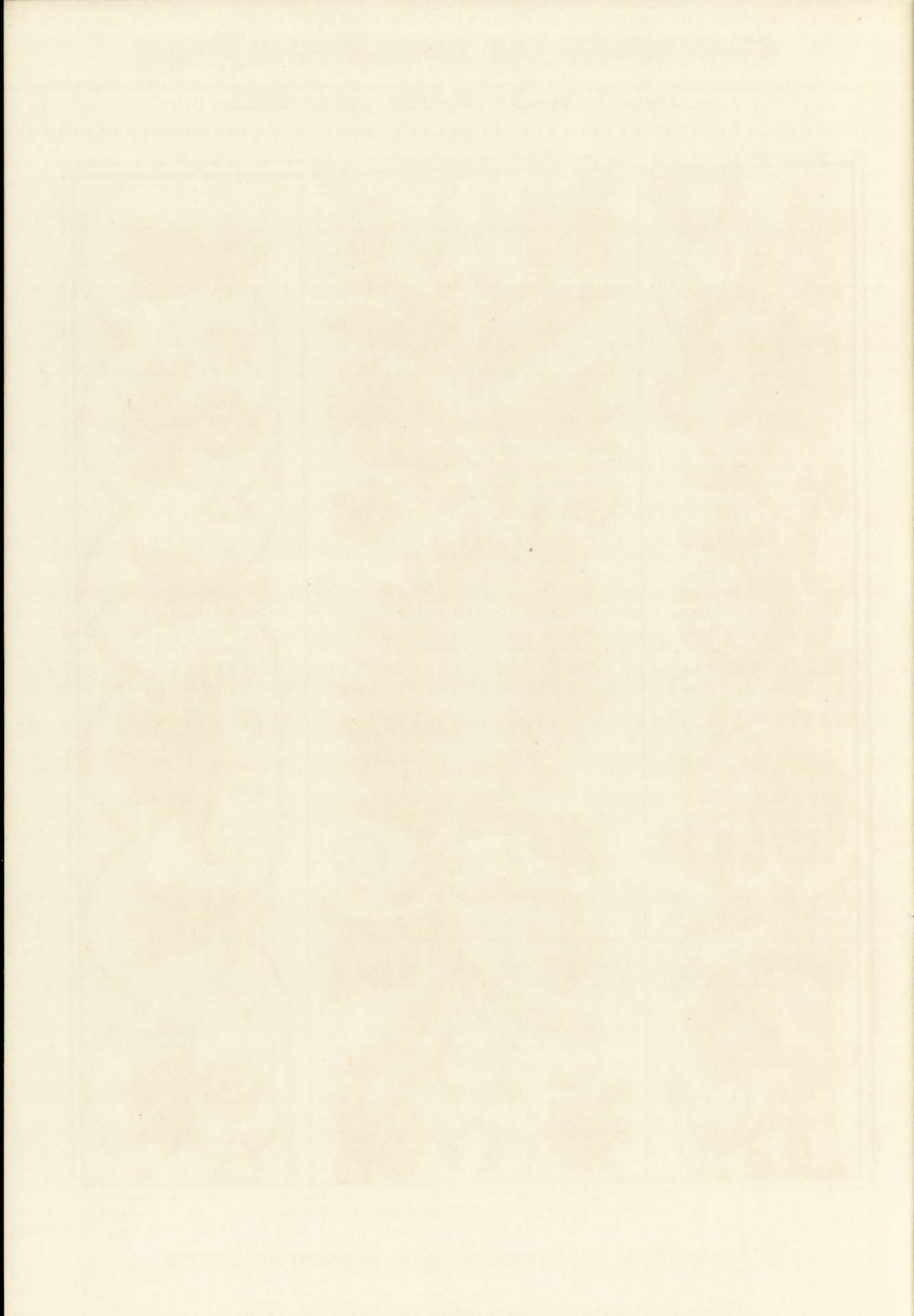
UNIE - PRAHA.

Éditeur - Nakladatel R. Promberger Olomouc - Smutz.

UNIE - PRAGUE.

Dle původních vzorů vydala Berta Šojková v Olomouci.

D'après les ouvrages originaux publiés par Berthe Šojka à Smutz

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

—*— MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE. —*—

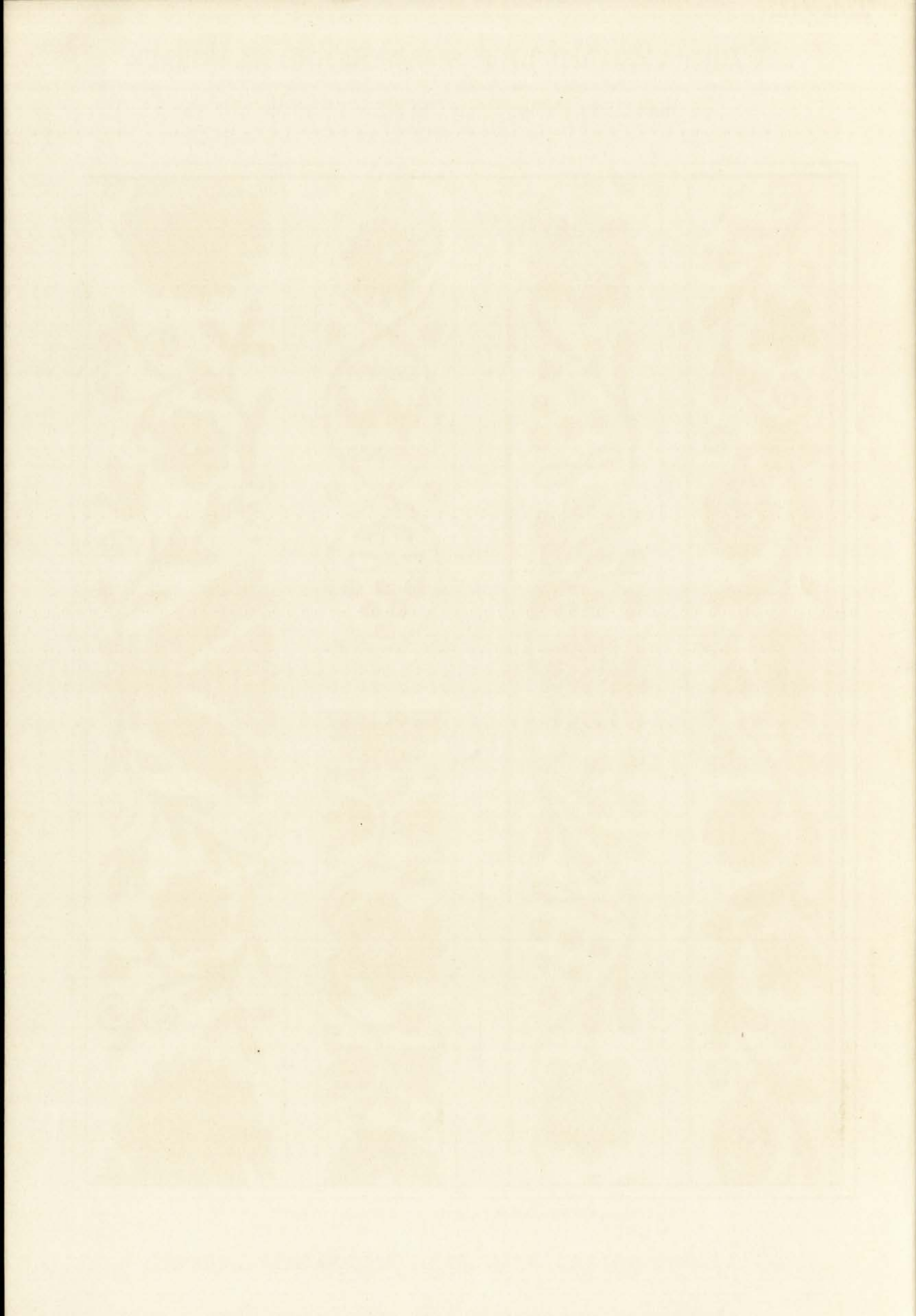
UNIE - PRAHA.

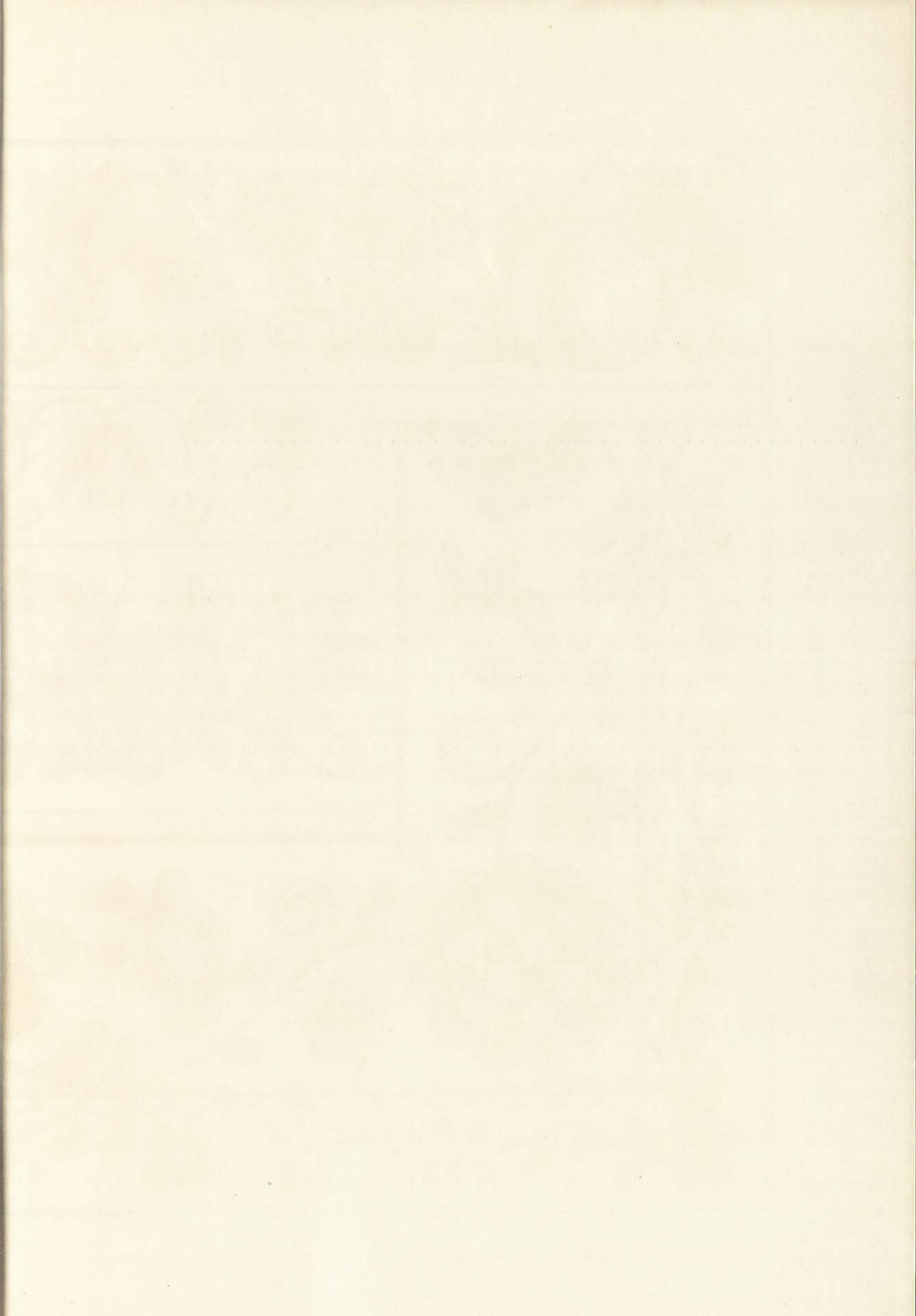
Éditeur - Nakladatel R. Prohberger Olomouc - Olmutz.

UNIE - PRAGUE.

Dle původních vzorů vydala Berta Šojková v Olomouci.

D'après les ouvrages originaux publiés par Berta Šojková à Olmütz.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

---*--- MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE. ---*---

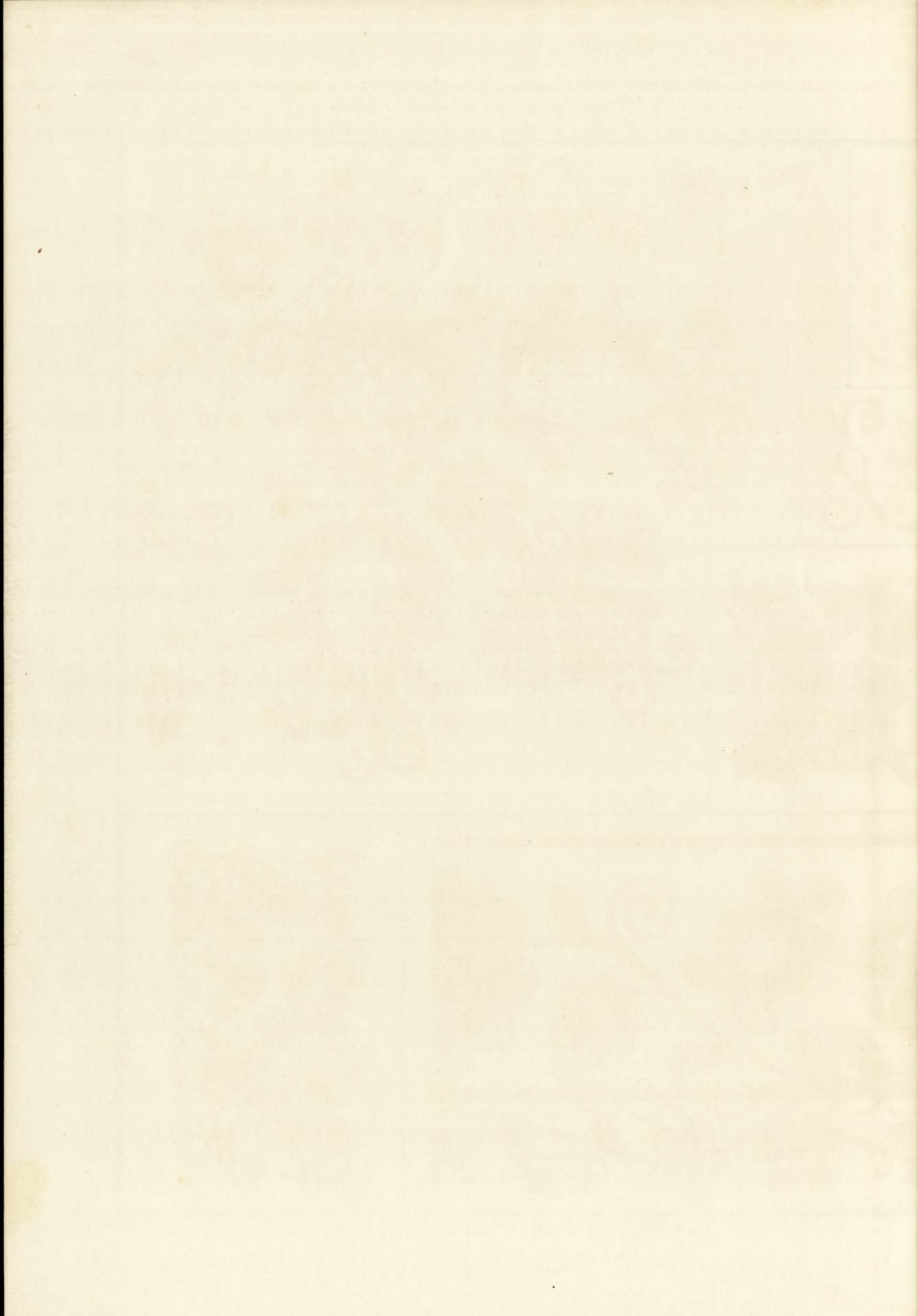
UNIE - PRAGUE.

Éditeur - Nakladatel R. Proemberger Olomouc - Olmutz.

UNIE - PRAGUE.

Dle původních vzorů vyřadila Berta Šojková v Olomouci

Dans les ouvrages originaux publiés par Berthe Šojková à Olmutz.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

—*— MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE. —*—

Viz předmluvu.

Vzor I.

Voir l'avant-propos.

Dle původních vzorů vydala Berta Šojková v Olomouci.

VZORY VYŠÍVÁNÍ
LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ.

22 TABULEK V BARVOTISKU.
DLE PŮVODNÍCH VZORŮ VYDALA
BERTA SOJKOVÁ.

MODÈLES DE BRODERIES
DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.

D'APRÈS LES OUVRAGES ORIGINAUX PUBLIÉS PAR
BERTA SOJKOVÁ.

OLMOUC
(MORAVIE RÉPUBLIQUE TCHÉCOSLOVAQUE).
NAKLADATEL R. PROMBERGER ÉDITEUR.

III. část *Sojkové* VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

obsahuje tabule XXIII až XXXII, cena K 4.—.

Tab. 23, 24, 25, 26, 27, 28 jest slováckého, tab. 29 a 31 hanáckého, tab. 30 valašského původu. — Tab. 32 jest sestavena na základě seš. II., starý vzor moderně upravený.

MODÈLES DE BRODERIE DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE IIIième partie.

Planches XXIII—XXXII, frs. 4.—.

Les planches Nr. 23—28 sont d'origine slovaque, Nr. 29 et 31 hanaque, Nr. 30 valaque. — La planche Nr. 32 complète le 2ème volume, et montre la manière d'utiliser les dessins anciens dans les ouvrages modernes.

IV. VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU UHERSKO-SLOVENSKÉHO.

10 tabulek barvotiskem, vydala *Berta Sojková*. Cena K 4.—.

IV. MODÈLES DE BRODERIE DU PEUPLE SLAVE EN SLOVAQUIE.

10 planches en couleurs, frs. 4.—.

Frant. Kretz: ORNAMENTY SLOVÁCKÉ. Typy lidového vyšívání na rukávcích.

Sešit 1. a 2. po K 4.—.

ORNEMENTS SLOVAQUES. Types de broderie populaire.

Cah. 1 et 2 à frs. 4.—.

Ondřej Pisch: SBÍRKA PŘEDLOH MORAVSKÉHO A UHER.-SLOVÁCKÉHO ORNAMENTU.

(Vzory pro průmysl a školy.) III. vydání. Cena K 12.—.

RECUEIL D'ORNEMENTS MORAVES ET SLOVAQUES

à l'usage des écoles professionnelles. Frs. 12.—.

A. Frolka: ALBUM. 5 obrazů ze života Slováků jižní Moravy. V barvotisku. 45¹/₂ × 34¹/₂ cm. K 15.—.

ALBUM. Scènes de la vie des Slovaques de la Moravie du sud. Réprod. en couleurs. Frs. 15.—.

Slovácké obrazy v barvotisku. — Scènes slovaques reproduites en couleurs.

Joža Úprka: POUŤ U SV. ANTONÍČKA. 96 × 58 cm. Rozebráno, o nové vydání se jedná.

LE PARDON DE ST. ANTOINE. 96 × 58 cm. Epuisé!

" " JÍZDA KRÁLŮ. Národní (obyčej) hra slováckých šohajů na koních. 96 × 58 cm. K 50.—

LA COURSE DES ROIS. Fête populaire. 96 × 58 cm. Frs. 50.—

" " DĚTSKÉ PROCESÍ, na kartoně. 35 × 55 cm. K 12.—

PROCESSION D'ENFANTS. 35 × 55 cm. Frs. 12.—

" " DĚVČE Z JAVORNÍKA, na kartoně 54 × 34 cm. K 12.—

JEUNE FILLE DE JAVORNÍK. 54 × 34 cm. Frs. 12.—

" " JÍZDA KRÁLŮ. Malé vydání na kartoně. K 1'50

LA COURSE DES ROIS. Petite édition. Frs. 1'50

" " KAMARÁDI Z MOKRÉ ČTVRTI, na kartoně 54 × 33 cm. K 12.—

AMIS-BUVEURS. 54 × 33 cm. Frs. 12.—

" " MLADÁ LÁSKA (Jinoch a děvče v sadě) na kartoně 33 × 25 cm. K 3.—

JEUNE AMOUR (Jeune fille et jeune homme dans un verger) 33 × 25 cm. Frs. 3.—

" " STARÁ LÁSKA (Stařec a stařenka na hřbitově) na kartoně 33 × 25 cm. K 3.—

VIEIL AMOUR (Un vieillard avec sa femme au cimetière) 33 × 25 cm. Frs. 3.—

Hanácké obrazy. — Scènes hanaques.

Marie Gardavská: HANÁCKÝ ŽENÍCH, na kartoně 25 × 31¹/₂ cm. K 3.—

FIANCÉ HANAQUE. 25 × 31¹/₂ cm. Frs. 3.—

" " HANÁCKÁ NEVĚSTA, na kartoně 25 × 31¹/₂ cm. K 3.—

FIANCÉE HANAQUE. 25 × 31¹/₂ cm. Frs. 3.—

Josef Mánes: LÍBÁNKY NA HANĚ (Novomanželé jedou na voze). Litografie: 73 × 58 cm. K 7.—

LUNE DE MIEL EN HANÁ. Lithographie. Frs. 7.—

" " PÍSEŇ (Domov, Šohaj hraje na housle). 73 × 58 cm. K 7.—

LA CHANSON (Jeune homme jouant du violon). Frs. 7.—

„Casopis vlasteneckého spolku muzejního“, čís. 14., v červnu 1887:

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě. Dle originálů, jež cházejí se ve vlasteneckém muzeu v Olomouci, na kámen kreslila vydala Berta Sojková. V Olomouci 1887. Když před dvěma lety uspořádána byla první výstava moravského vyšívání národního vlasteneckém muzeji našem, vzbudily zbytky tyto veliké kultury předků našich slovanských takový podiv, že hosté vznešení a znalci slovo vzatí z dalekých končin Rakouska se sjížděli, aby na vlastní oči se přesvědčili, čeho schopna jest upracovaná ruka venkovských dívk našich, jimž ve školách ani nejmenšího vzdělání v pracích svých se nedostalo. — Proto s úsilím největším jalo se muzeum naše sbíratí všeliké zbytky ornamentiky národní na prádla i na oděv. Než účelem muzea není sbíratí pouze památky cenné předků našich, ale i života prosto býti, musí též k památkám našim přivést i veliký důmysl, ba i praktický smysl krajanův a národovcův našich. Neboť pouze tímto způsobem, když poznáme a oceníme veliké zbytky různých odborův umění národního, vzpružíme lásku k národu od pradávna slavnému, pouze tímto způsobem naučíme se poznati svérázu národního a dovedeme opřítí se vlivu kultury zámožné, pro nás cizí, jež zhojně-vše starobylé nivelizující, zhojněmu národnímu v pospas nás vydává. A první takou tlumočnicí našim nátek těchto stala se nám neunavná choť zakladatele vlast. muzea, paní Vlasta Havelková, ona první se pokusila a to se zdarem, vyvolala národní se stanoviska starožitného i uměleckého ocenění, uvedla celou řadu důmyslných článkův o ornamentice národní v časopisu tomto. Již po bok postavila se letos síla nová, jež ve skutek vydala, po čem tolik jsme toužili, že totiž ornamentika národní stane se přístupnou všem, kdož ji zase ku zaslouženému ocenění v domácnosti i průmyslu přivéstí chtějí a nemají příležitosti skvosty tyto v průvodní ryzosti seznati. Jest to paní Berta Sojková, jež vypravši o zajímavých vzorcích ze sbírek vyšívání ve vlasteneckém muzeji olomouckém uschovaných, jala se je na kámen kresliti, a již také vydala svazek alba svého s názvem svrchu udaným uveřejnila. A věru nebyl čas, že paní Sojková dílem svým nás potěšila. Vždyť i protivníci naši shánějí se již po vzorech národních, uvádějí je v obchod, vydávají výkresy vzorců našich, a při tom všem splácejí se tím vděkem, že původ slovanský vzorů těch — úplně umlčují. Právě pí. Sojkové vydána jest s textem českým a francouzským sbírka pí. Sojkové 110 vzorců, jež vzaty jsou z různého prádla při obecných církevních i rodinných užívání, jako: oltářních pokrývek, úvodnic, šátků, ručníků, rukávoů a j. a dají se opět buď celku nebo jednotlivě upotřebiti na vše, co vyšíváním zdobeno býti může, jako na límce, obruby šatů a rukávce, kabátce, prádlo a stolní atd. Steh ponejvíce je křížový a lze jej hedbávím, bavlnou nebo bavlněnou nití přes stramín (kanavu) na každou látku vyšít, baví nebo plátno přenéstí. Část jest též stehováním (Holbein), vyniká tím, že jest na obou stranách stejné. Vzorky přeneseny jsou na 12 tabulek formátu 4"; z nichž 6 provedeno jednobarevně (červeně), 5 dvojbarevně (červeně a modro neb černě a modro), 1 jest o třech barvách (červeně, černě a žlutě). Všecky vzory vykazují uslechtilosti a lahodnosti tvarů, zamlouvají se lahodností barev oskylují tudíž hojný výběr k vyšívání všeho druhu. Za zvláštní důležitost přičítáme paní Sojkové, že s pilíř vskutku mravenčí se snažila, vzory jednotlivé tak věrně dle originálu okresliti, že nelze ani nejmenších podrobností ve formách, že původnost ve všech místech se prozračuje. J. V.

„Časopis vlasteneckého spolku muzejního“, č. 36., roč. IV., ze dne 6. května 1887.:

Vyšívání lidu slovanského na Moravě. Jak jsme se již minule zmínili, vydala paní Berta Sojková vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě, jež byla dle originálů nacházejících se v muzeu olomouckém sama na kámen kreslila. Tisk opatřila knížecí arcibiskupská

tiskárna. Sbírká nám zasláná obsahuje 12 tabulek v barvotisku, z nichž nachází se celkem 111 vzorců na vyšívání, jež vzaty jsou z prádla a potřeb obřadních, pokrývek, průvodnic, šátků i prádla vůbec, jakž v mnohých moravských krajinách až do dnes mezi lidem obvyklá jsou. Vyznáváme se, že na nás učinilo toto elegantní album dojem ten nejpříznivější a to nejen výběrem svým, svou pěknou a elegantní úpravou, ale zvláště tendencí díla celého, kteráž se jeví v tom, celé vlasti a s ní zároveň celému vzdělanému světu (úvod a tituly jsou též v jazyku francouzském) dokázati, co jest majetkem našim národním a co nám tudíž žádná cizí spekulace nesmí za své prohlášet. Zároveň jest tu našemu průmyslu poskytnuta příležitost poznati hojnost motivů domácích, původních a slovanských k novým obměnám. Ale i pro domácnost naše má album paní Berty Sojkovy vysokou cenu, neboť tam, kde se dosud braly vzorky cizí z rozličných těch modních časopisů, mají nyní sbírku nejkrásnějších vzorců původních. I očekáváme tudíž, že nebude dílo toto v žádné domácnosti české scházeti, za kterýmž účelem paní vydavatelka také tak nízkou cenu za celé album určila, totiž 1 zl. Vydáním vzorců vyšívání lidu slovanského získala si vzorná vlastenka naše zásluh platných a my nepřejeme jí i nic vroucněji, než by úmysl, jenž jí ku vydání alba přiměl, nalezi také nejúplnějšího uskutečnění nejhojnějším rozšířením díla tohoto.

„Hlas Národa“, č. 127., ze dne 8. května 1887.:

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě. Národní vyšívání slovanské dochází oblíbenosti v širších pořádkův nejen krásné pleti, nýbrž i průmyslníků a lidu slovanského vůbec. Proto zavděčila se dojísta všem těmto účastníkům paní Berta Sojková, jež sama nakreslila a v úpravě vkusné i krásné vydala vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě. Jest to 12 tabulek v barvotisku dle originálů, které nacházejí se ve vlasteneckém muzeu v Olomouci. Tisk opatřen jest v knížecí arcibiskupské knihtiskárně v Olomouci.

„Komenský“, č. 21., roč. XV., ze dne 13. května 1887.:

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě. (Dvanáct tabulek v barvotisku.) Dle originálů, jež nacházejí se ve vlasteneckém muzeu v Olomouci, na kámen kreslila Berta Sojková. V Olomouci 1887. Cena 1 zl. (Doporučujeme všem učitelkám ručních prací ženských v našich školách!)

„Domácí Hospodyně“, číslo 10. (94.), ročník IV., ze dne 15. května 1887.:

Přejíce sobě, aby vyšívání naše národní co možná nejvíce zobecnělo a naše krásné vzorky národní cizácké vytlačily, upozorňujeme své milé čtenářky na nové vítané dílo, „Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě“ pí. Bertou Sojkovou v Olomouci vydané. Sbírká ta obsahuje 111 krásných vzorců křížových různého rozměru na dvanácti tabulkách umístěných, které hodí se pro všeliké potřeby. Odporučujeme ji všem milým čtenářkám co nejvšeleji, přejeme, aby se v brzkou rozebrala. Cena 1 zl.

„Zlatá Praha“, č. 25., roč. IV., ze dne 23. května 1887.:

Včasnou a velice zajímavou publikací vydala paní Berta Sojková v Olomouci: „Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě“, čerpanou vesměs z bohatých sbírek Olomouckého musea. Veškerých vzorů, obsažených v úpravném sešitu, jest 111. Jsou to vesměs práce žen moravských a lze jich upotřebiti buď v celku neb jednotlivě na vše, co vyšíváním zdobeno býti může. Publikací paní Sojkové velice prospívá, že vydavatelka uveřejňuje vyvolené vzorky netoliko co do kresby, nýbrž i v barvách a sice v barvách, jak se nalézají na předmětech původních. Neklameme se prorokující podnik paní Sojkové zasloužený úspěch. Celá sbírka obsahující 12 téměř foliových listů, nestojí více než 1 zl. r. č.

Dále vyslovily se pochvalně jiné časopisy české a ruské.

Připravuje se: — A paraître:

Dvořákův ILLUSTROVANÝ PRŮVODČÍ PO UHERSKÉM SLOVENSKU.
Dvořák: GUIDE ILLUSTRÉ DE LA SLOVAQUIE.

- Holain L.*
PADESÁT LIDOVÝCH PÍSNÍ MORAVSKÝCH.
a) pro jeden hlas s průvodem harmonia,
b) pro čtyři smíšené hlasy - - - - - K 3.—
DRUHÝCH PADESÁT LID. PÍSNÍ MORAVSKÝCH.
V téže úpravě i ceně - - - - - K 3.—
TŘETÍCH PADESÁT LID. PÍSNÍ MORAVSKÝCH.
V téže úpravě i ceně - - - - - K 3.—
CHANSONS POPULAIRES MORAVES. Trois livraisons à 50 chansons. Prix à frs. 3.— le cahier.
- Martinov Str. Fd.*
MALÉ KARPÁTY A BIELÁ HORA. Turistická úprava po jihozápadnej časti prebudeného Slovenska. S mapkou - - - - - 80 hal.
PETITS KARPATHEs ET BIELA HORA. Guide de la Slovaquie sud-ouest. - - - - - 80 cent.

- Waic F.*
SLOVANSKÉ PÍSNĚ LIDOVÉ K POCHODU A CVIČENÍM PROSTNÝM. Sestaveno se zřetelem ke školám středním - - - - - K 1'80
CHANSONS POPULAIRES SLAVES. Marches et chœurs accompagnant les exercices gymnastiques et jeux rythmiques. A l'usage des écoles secondaires. - - - - - Frs. 1'80
- Kulda Benes Method.*
MORAVSKÉ NÁRODNÍ POHÁDKY. K tisku upravil Dr. Karel Hikl. Umělecká úprava Adolfa Kašpara. I. díl. 26 nejkrásnějších národních pohádek moravských. *Nejlepší dar mládeži!* - - Kart. K 4.—
CONTES POPULAIRES MORAVES. Publ. par Dr. Karel Hikl. Illustrés par A. Kašpar. - - Frs. 4.—

Typy lidové. — Types populaires.

28 SERÍÍ UMĚLECKÝCH POHLEDNIC

o 10 kusech. Po K 3'60.

1. *Úprka*: Slováci od Uh. Hradiště a Břeclavy.
2. *Augusta*: Uherští Slováci z Podtater.
3. *Gardavská*: Hanáci od Kojetína. Řada I.
4. " Hanáci od Kojetína. Řada II.
5. " Národní typy z Lišné u Brna.
6. " Slováci z Topolné u Uher. Hradiště.
7. " Valaši z Rusavy pod Hostýnem.
8. *Kašpar*: Lid od Boru a Tachova.
9. *Augusta*: Uherští Slováci z Podtater. Řada II.
10. *Kašpar*: Dalmatinci, Hercegovci a Albánci z okolí Dubrovníka.
11. *Gardavská*: Valaši od Hostýna. Řada II.
12. " Slováci z Poštorné u Břeclavy.
13. *Kapeller a Helff*: Tyroláci. Řada I.
14. *Janovský*: Lidové typy z Istrie-Kvarnera.
15. *Kašpar*: Dalmatinci z okolí Splitu. Řada I.
16. " Z Gastýnska a Pongavska.
17. *Gardavská*: Slováci z Vlčnova u Uh. Brodu.
18. *Kleinmondová*: Lidové typy z Istrie. Řada II.
19. *Kašpar*: Tyroláci. Řada II.
20. *Janovský*: Uherští Slováci od Pišťan.
21. *Lalich*: Dalmatinci, Hercegovci a Albánci u Dubrovníka. Řada II.
22. *Kleinmondová*: Slovinci z Bleda, Krajina.
23. *Tišov*: Chorvati z Chorvatska a Slavonie.
24. *Špillar*: Chodové z okolí Plzně.
25. *Resch*: Korutanské typy.
26. *Aladar*: Maďaři.
27. *Kleinmondová*: Dalmatinci z okolí Zadru.
28. *Zindel*: Typy z okolí Karlových Varů.

28 SÉRIES DE CARTES-VUES ARTISTIQUES

à 10 pièces. Frs. 3'60 chacune.

1. *Úprka*: Slovaques de Uh. Hradiště et de Břeclava.
2. *Augusta*: Slovaques de Tatra.
3. *Gardavská*: Hanaques de Kojetín. 1ère série.
4. " Hanaques de Kojetín. 2de série.
5. " Types populaires de Lišná près de Brno.
6. " Slovaques de Topolná.
7. " Valaques de Rosava sous le Hostýn.
8. *Kašpar*: Types de Bor et de Tachov.
9. *Augusta*: Slovaques de Tatra. 2de série.
10. *Kašpar*: Dalmates, Herzégovins et Albanais des environs de Raguse.
11. *Gardavská*: Valaques de Hostýn.
12. " Slovaques de Poštorná près de Břeclava.
13. *Kapeller et Helff*: Tyroliens. 1ère série.
14. *Janovský*: Types populaires d'Istrie et du Quarnero.
15. *Kašpar*: Dalmates des environs de Spalato. 1ère s.
16. " Types de Gastein et du Pongau.
17. *Gardavská*: Slovaques de Vlčnov près de Uh. Brod.
18. *Kleinmondová*: Types populaires d'Istrie. 2de série.
19. *Kašpar*: Tyroliens. 2de série.
20. *Janovský*: Slovaques des envir. de Pišťany (Pöstyén)
21. *Lalich*: Dalmates, Herzégovins et Albanais des environs de Raguse. 2de série.
22. *Kleinmondová*: Slovènes de Bled en Carniole.
23. *Tišov*: Croates de Croatie-Slavonie.
24. *Špillar*: Chods des environs de Plzeň.
25. *Resch*: Types de Carinthie.
26. *Aladar*: Magyars.
27. *Kleinmondová*: Dalmates des environs de Zara.
28. *Zindel*: Types des environs de Carlsbad.

